

PANORAMA

Fokus na europsku regionalnu i urbanu politiku

JESEN 2019. / Br. 70

Pametni potezi potiču dansko poslovanje

REGIOSTARS:
TOP NAGRADE
ZA IZVANREDNE
PROJEKTE

EVALUACIJA
KOHEZIJSKE
POLITIKE
U REGIJAMA

PANORAMA

SADRŽAJ

UVODNI ČLANAK: JOHANNES HAHN, PRIVREMENI POVJERENIK ZA REGIONALNU POLITIKU, IZNOSI BUDUĆNOST KOJU JE OBEĆALA NOVA KOMISIJA	3
REGIONALNI INDEKS KONKURENTNOSTI: ČETVRTO IZDANJE PREDSTAVLJA KLJUČNE REZULTATE GOSPODARSKOG RASTA EU-A	4
EUROBAROMETAR: NAJNOVIJE BROJKE POKAZUJU SVIJEŠT OPĆE JAVNOSTI O REGIONALNOJ POLITICI EU-A I NJEZINO RAZUMIJEVANJE	9
REGIOSTARS: PROFILI FINALISTA I DOBITNIKA NAGRADA 2019. ZA INOVATIVNE PROJEKTE DILJEM EU-A.....	12
REGIONALNI RAZVOJ I KOHEZIJSKA POLITIKA NAKON 2020.: NOVOSTI O PREGOVORIMA O VIŠEGODIŠNJEM FINACIJSKOM OKVIRU	18
FINACIJSKI INSTRUMENTI: IGRAT ĆE SVE VAŽNIJU ULOGU U SLJEDEĆEM RAZDOBLJU FINACIRANJA.....	20
DANSKA: DANSKA U FOKUSU: NJEZINI USPJEŠNI PROJEKTI I REFORME SUSTAVA POTPORE POSLOVANJU.....	22
JAČANJE PAMETNE SPECIJALIZACIJE U PORTUGALU: PORTUGAL EVAULIRA SVOJU STRATEGIJU I OBRAĀA SE PODUZETNICIMA.....	30
ODREĐIVANJE KURSA PREMA URBANOJ EUROPI: ANA LISA BONI O DEKLARACIJI IZ BUKUREŠTA I BUDUĆEM PLANU ZA GRADOVE	32
YOUTH4REGIONS: DVA MLADA NOVINARA PIŠU O PROJEKTIMA ZA POTPORU URBANE POLJOPRIVREDE I SOCIJALNE UKLJUČENOSTI KROZ GLAZBU.....	34
TOČKE PODATAKA: NAJNOVIJE BROJKE O ULAGANJIMA KOHEZIJSKE POLITIKE	38
ULAGANJE U NAŠU ZAJEDNIČKU BUDUĆNOST: IZVJEŠĆE S 8. KONFERENCIJE ZA EVALUACIJU KOHEZIJSKE POLITIKE	40
FOND SOLIDARNOSTI EU-A ZA RAZDOBLJE 2002. – 2017.: NA KOJI NAČIN JE FOND SOLIDARNOSTI POMOGAO REGIJAMA DA SE OPORAVE OD POPLAVA, POŽARA I PRIRODNIH KATASTROFA.....	42
PROJEKT ROAD TRIP 2: U DRUGOM IZDANJU OSAM MLADIH LJUDI PUTUJE I ISTRAŽUJE KONTINENT.....	44
SVOJIM RIJEČIMA: FONDOVI ESF PODRŽAVAJU PROJEKTE „SOCIJALNE INOVACIJE“ U DONJOJ SASKOJ.....	46
NOVOSTI UKRATKO	47
PROJEKTI: PROFILI USPJEŠNIH PROJEKATA IZ ITALIJE, ŠPANJOLSKE I SREDIŠNJE EUROPE.....	48

15

30

32

34

44

50

UVODNI ČLANAK

Nastavno na zahtjev predsjednika Junckera da preuzmem brigu o portfelju regionalne politike do kraja mandata ove Komisije, odnosno 31. listopada 2019., zadovoljstvo mi je pozdraviti čitatelje časopisa *Panorama* u ovom novom broju.

Nastavljaju se pripreme za imenovanje nove Komisije za razdoblje 2019. – 2024. Nakon što je Europski parlament odobrio njezinu kandidaturu i političke smjernice, izabrana predsjednica Ursula von der Leyen radi na stvaranju svoga tima i 10. rujna objavila je svoj nacrt podjele portfelja.

Od regionalne se politike očekuje da će igrati središnju ulogu u nastojanju Europske komisije za ostvarivanje zelenije, pravednije i jače Europe. Prvo, u okviru „**Europskog zelenog sporazuma**” regionalnom će se politikom nastaviti poticati regionalnu transformaciju i prijelaz na zeleno gospodarstvo te tehnološku promjenu. Više od tri četvrtine proračuna za regionalnu politiku već je namijenjeno ulaganjima u tranziciji, posebno inovacijama i prelasku na klimatski neutralno gospodarstvo, a novi Fond za pravednu tranziciju ojačat će taj fokus.

Potom će regionalna politika biti glavni pokretač „**gospodarstva koje radi za ljude**”, a naš moto i dalje ostaje „nijedna regija, nijedna osoba neće zaostajati”. Uz velika ulaganja u realno gospodarstvo (koja trenutačno iznose gotovo 50 milijardi EUR za razdoblje 2014. – 2020.) regionalna politika

nastavit će djelovati na temelju alata za specifična područja, poput siromašnih urbanih područja, pograničnih regija ili najudaljenijih regija – da ne spominjemo Fond solidarnosti EU-a. Cilj je osigurati da europski građani uživaju slične mogućnosti bez obzira odakle dolaze, gdje žive ili rade.

Regionalna politika bit će također ključna u postizanju „**Europe spremne za digitalno doba**” – polovina ulaganja EFRR-a za razdoblje 2021. – 2027. bit će namijenjena „Pametnijoj Europi”, uključujući digitalizaciju u okviru stotina zrelih strategija pametne specijalizacije.

Konačno, počašćen sam što će regionalna politika također u velikoj mjeri podržati Komisiju u njezinu nastojanju da „**poveže ljude**” i „**omogući nacionalnim, regionalnim i lokalnim akterima najbolji mogući položaj za djelovanje**”, aktivno ih osnažujući za ostvarivanje naših prioriteta za Europu. ■

Johannes Hahn

Europski povjerenik za regionalnu politiku

Regionalni indeks konkurentnosti za 2019.: mapiranje trendova u regionalnoj konkurentnosti

Upravo je objavljeno četvrto izdanje regionalnog indeksa konkurentnosti kojim se prati razina konkurentnosti u svim regijama EU-a.

Proteklih 10 godina regionalnim indeksom konkurentnosti (RCI) mjere se glavni čimbenici konkurentnosti u 268 regija na razini NUTS-2 diljem Europske unije. Indeks se sastoji od 11 različitih komponenti i bilježi koncepte koji su relevantni za održivi razvoj, produktivnost i dobrobit. Tim jedinstvenim indeksom dolazimo do saznanja unutar zemalja do kojih ne možemo doći uz pomoć nacionalnih indeksa konkurentnosti.

Najnovijim izdanjem regionalnog indeksa konkurentnosti, objavljenim 7. listopada 2019. na Europskom tjednu regija i gradova u Bruxellesu u Belgiji, potvrđuje se policentrični uzorak velikih razlika koji karakterizira i zemlje i regije unutar iste zemlje. Deset godina nakon globalne financijske krize podjela na sjeverozapad i jugoistok i dalje je jasna i vidljiva u cijelom EU-u.

Regije glavnih gradova najkonkurentnije su u svojim zemljama, osim u Nizozemskoj, Italiji i Njemačkoj. Najbolja regija u ovom izdanju regionalnog indeksa konkurentnosti je regija Stockholma, dok drugo mjesto dijele London s velikom zonom dnevne migracije i Utrecht.

Kao i u svim prethodnim izdanjima regionalnog indeksa konkurentnosti, većina najboljih regija jesu regije glavnih gradova ili velikih metropola čija su aglomeracija i povezanost između gospodarskih aktivnosti i ljudskog kapitala pokretači rasta i konkurentnosti.

Pravovremena zapažanja

Sada dostupna četiri vremenska razdoblja – navedena u četiri izdanja indeksa – omogućuju praćenje trendova i razvoja regionalne konkurentnosti od objave prvog indeksa 2010. Općenito, brza i široka kretanja nisu uobičajena za četiri izdanja regionalnog indeksa konkurentnosti.

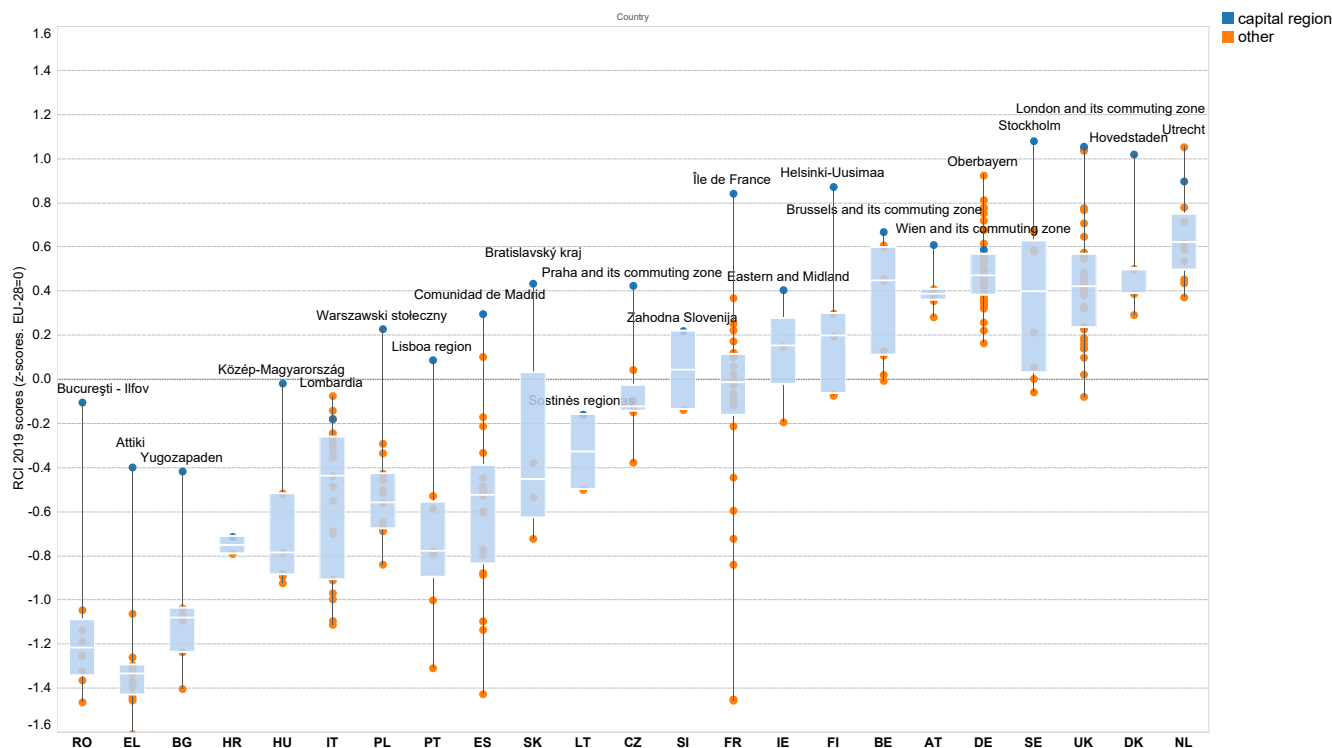
Unutar svake zemlje regionalni rezultati vremenom su postali prilično stabilni, iako se u nekim slučajevima može primijetiti lagana konvergencija između najbolje regije, obično regije glavnog grada i ostalih regija u zemlji. Na primjer, u Švedskoj su se Stockholmu sa stabilnom visokom ocjenom polako približile ostale tri vodeće regije u zemlji. Suprotno tome, jaz između regije Bukurešta i ostatka Rumunjske i ostao je nevjerojatno velik

u posljednjem desetljeću iako su se sljedeće tri regije u pogledu konkurentnosti stalno poboljšavale. Na web-mjesto regionalnog indeksa konkurentnosti dodani su novi, interaktivni mrežni alati za usporedbu razine konkurentnosti u različitim regijama kroz vrijeme i prostor.

» Većina najboljih regija jesu regije glavnih gradova ili velikih metropola čija su aglomeracija i povezanost između gospodarskih aktivnosti i ljudskog kapitala pokretači rasta i konkurentnosti. »

Od njegove prve objave sve se veći broj regija EU-a koristio regionalnim indeksom konkurentnosti i njegovim komponentama za usporedbu s drugim regijama u EU-a ili prosjekom EU-a. Indeks se također pokazao korisnim za usporedbu jedne regije s regijama na sličnoj razini gospodarskog razvoja. Na primjer, manje razvijena regija može imati ukupni niži rezultat, ali još uvijek biti bolja od regija sa sličnom razinom bruto domaćeg proizvoda (BDP) po glavi stanovnika. Suprotno tome, visoko razvijena regija može imati visok rezultat, ali još uvijek zaostajati u tipičnim kategorijama za usporedivo bogata područja.

Raspodjela rezultata regionalnog indeksa konkurentnosti za 2019. unutar zemalja.

Na gornjoj slici prikazane su samo zemlje s više od jednom regijom.

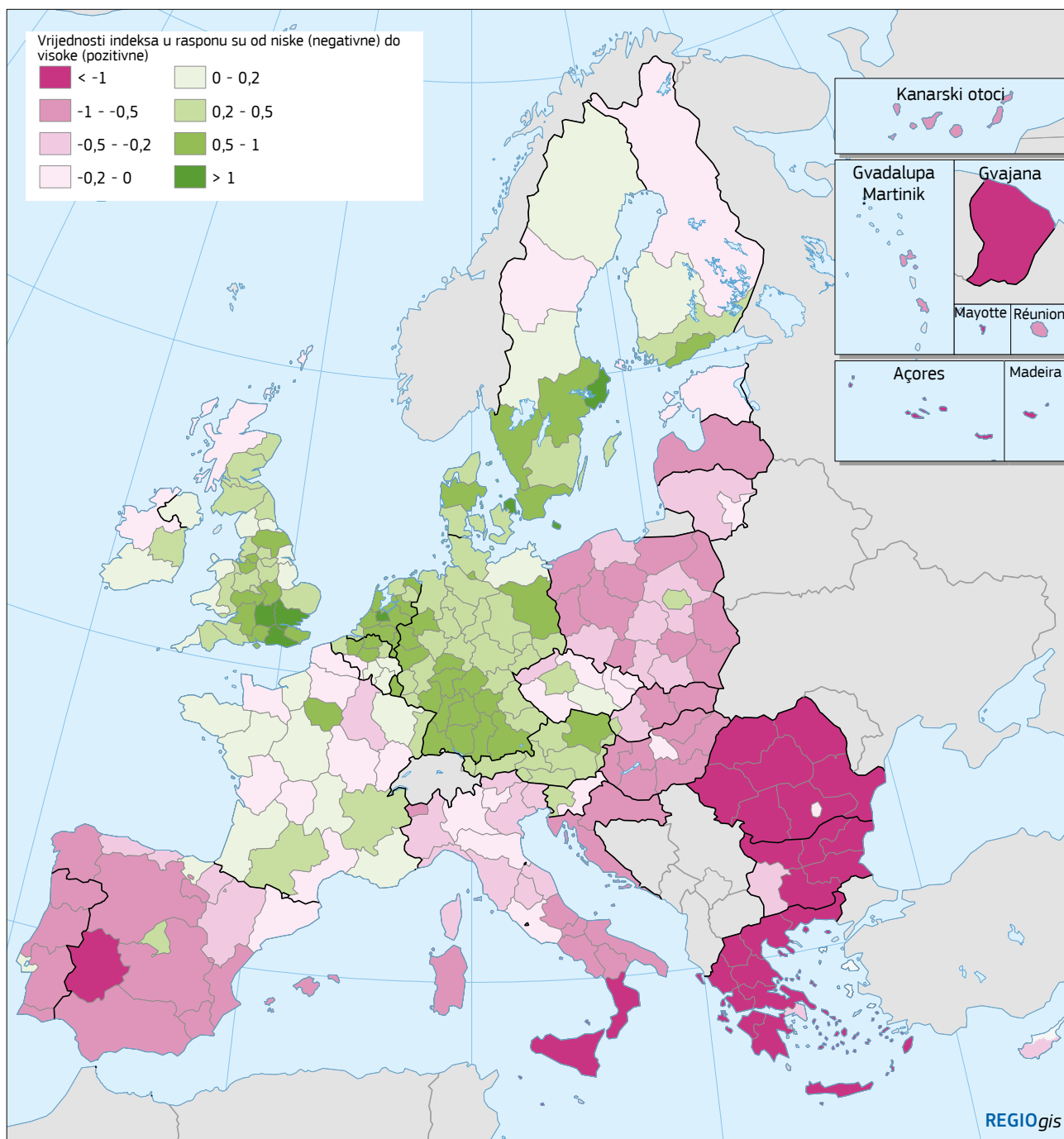
Prikazan je naziv najbolje regije u zemlji. U zasjenjenim okvirima nalazi se 50% regija unutar svake zemlje

Postoje velike razlike u zemljama i regijama unutar iste zemlje. Regije glavnih gradova najkonkurentnije su, osim u Nizozemskoj, Italiji i Njemačkoj. U Nizozemskoj je Utrecht i dalje regija s najboljim rezultatima, a slijedi je Amsterdam. U Italiji Lombardija i dalje ima najbolje rezultate, dok je u Njemačkoj još uvijek najbolja regija Oberbayern (regija Münchena). U Italiji, Španjolskoj i Belgiji regionalne razine konkurentnosti obuhvaćaju širok raspon, ali gotovo su ravnomjerno raspoređene u svim regijama u svakoj od zemalja, što pokazuju okviri koji uključuju 50% regija u svakoj zemlji.

Regionalni indeks konkurentnosti – RCI 2019.

Podjela na sjeverozapad i jugoistok diljem EU-a još uvijek je jasna i vidljiva čak 10 godina nakon krize. Rezultati izdanja regionalnog indeksa konkurentnosti za 2019. godinu potvrđuju policentrični obrazac s regijama glavnih gradova i metropola

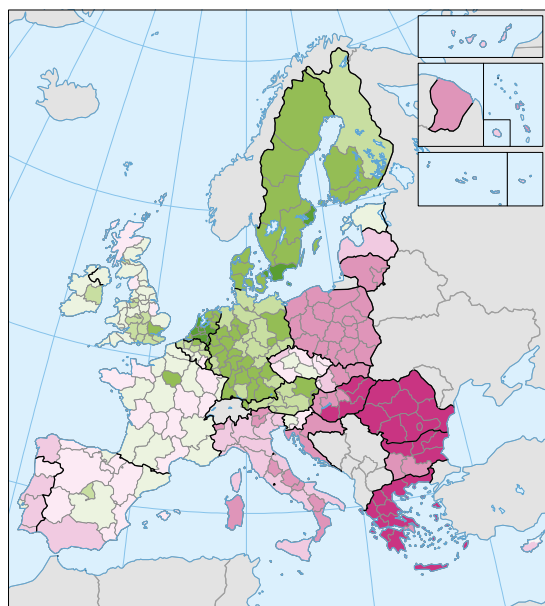
s posebno dobrim rezultatima u mnogim dijelovima EU-a. Prostorna raspodjela razina konkurentnosti u skladu je s prethodnim izdanjima regionalnog indeksa konkurentnosti.

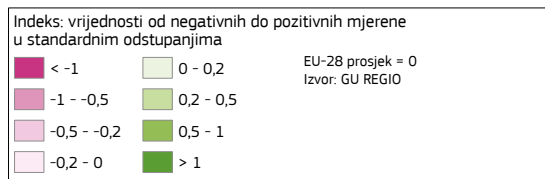
EU-28 = 0
Izvor: GU REGIO

© EuroGeographics Udruženje za administrativne granice

Regionalni indeks konkurentnosti, 2019. – rezultati po skupinama

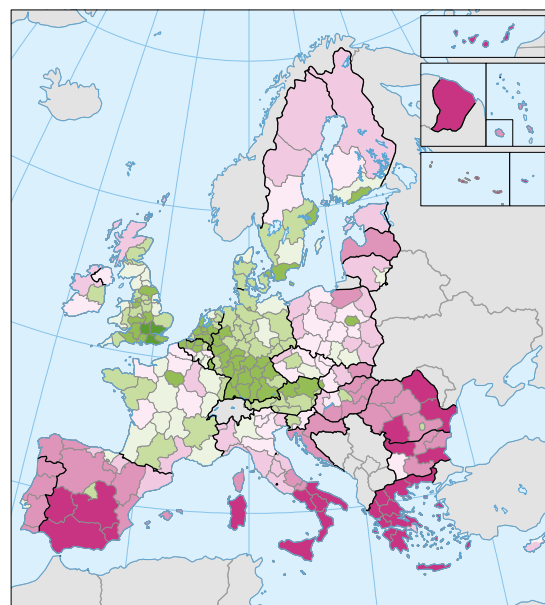
Kombinirani osnovni stupovi

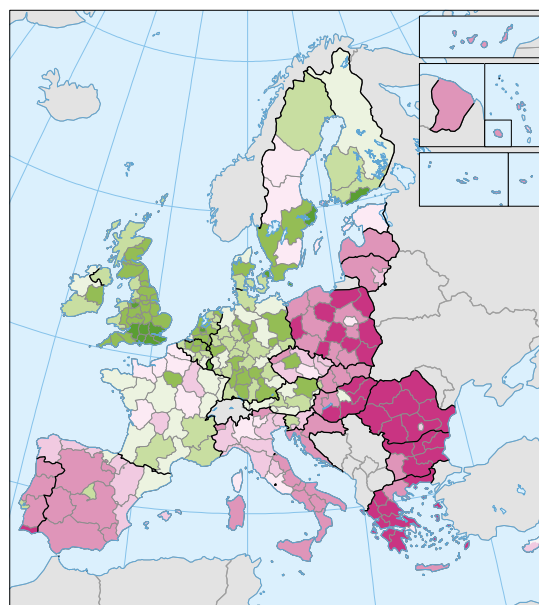
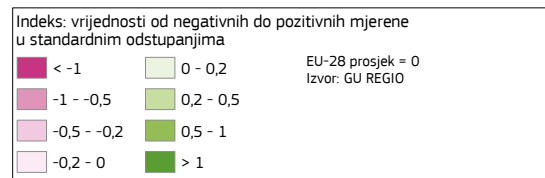
Regionalni indeks konkurentnosti sastoji se od 11 stupova kojima se opisuju različiti vidovi konkurentnosti i razvrstani su u tri skupine:

- osnovna koja uključuje pet stupova: institucije, makroekonomsku stabilnost, infrastrukturu, zdravlje i osnovno obrazovanje.
- učinkovitost koja uključuje: visoko obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje, učinkovitost tržišta rada i veličinu tržišta.
- inovacije koja uključuje: tehnološku spremnost, sofisticiranost poslovanja i inovacije.

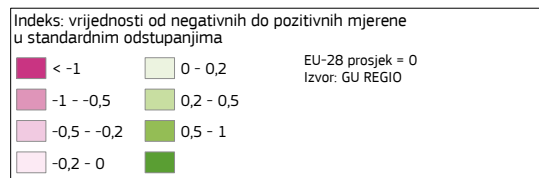
Tri karte prikazuju prostornu raspodjelu stupova osnovne skupine, skupine učinkovitost i skupine inovacije. U skladu s prošlim izdanjima, osnovna skupina pokazuje najmanje razlike unutar zemlje, dok se skupina učinkovitost i, u većoj mjeri, skupina inovacije više razlikuju. Postoje dva razloga za relativno veću homogenost osnovne skupine: prvo, dva od pet stupova u toj skupini mjere se samo na nacionalnoj razini. Kao drugo, s obzirom na to da skupina uključuje osnovne pokretače konkurentnosti poput infrastrukture, zdravlja i osnovnog obrazovanja, očekuje se određena razina homogenosti u EU-u. Umjesto toga, veća varijabilnost očita u skupini inovacija sugerira znatne razlike u sposobnosti inovacija regionalnih gospodarstava, kako između tako i unutar zemalja.

Kombinirani stupovi učinkovitosti

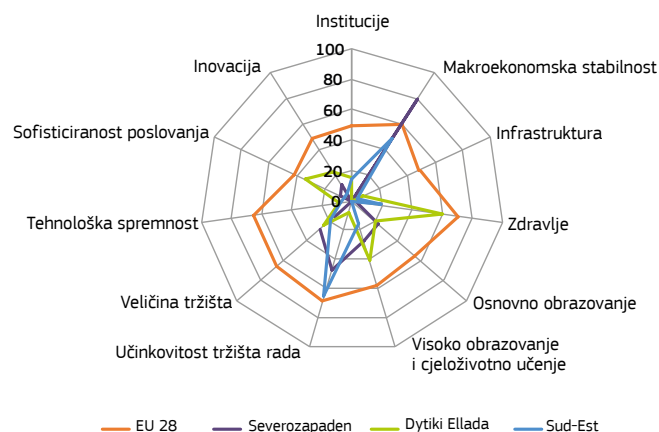
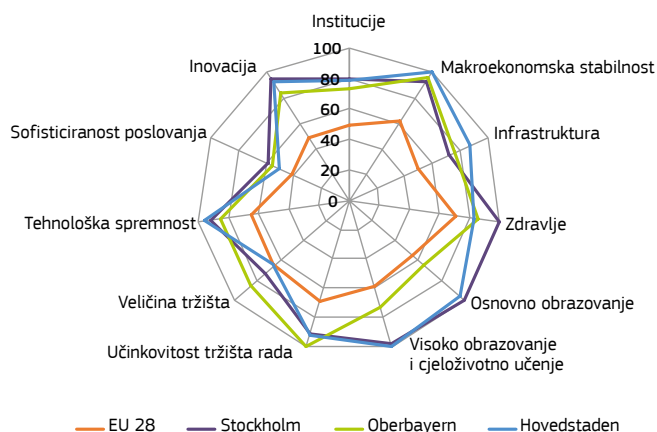

Kombinirani stupovi inovacija

Dublju je perspektivu moguće dobiti analizom rezultata regije u 11 stupova regionalnog indeksa konkurentnosti. Na primjer, donja slika prikazuje tri od deset najboljih regija: Stockholm (SE), Oberbayern (DE) i Hovedstaden (DK) (lijevi radarski dijagram) s BDP-om po glavi stanovnika iznad 160 (EU-28 = 100) i tri zadnje regije među deset najboljih: Severozapaden (BG),

Dytiki Ellada (EL) i Sud-Est (RO) (desni radarski dijagram) s BDP-om po glavi stanovnika ne većim od 50% prosjeka EU-a. Prvo, treba istaknuti pravilan, gotovo okrugli oblik radarskog dijagrama na kojem su prikazane najbolje regije za razliku od izrazito nepravilnog uzorka dijagrama na kojem su prikazane najlošije regije.

RECEPT ZA USPJEH ANE KARENJINE

Nedavnim je analizama ključnih čimbenika regionalnog gospodarskog rasta utvrđeno da je istodoban rast u nekoliko područja, umjesto u samo jednom ili malo njih, dobar recept za gospodarski uspjeh. To nas podsjeća na ono što zovemo načelom Ane Karenjine: „Sve sretne obitelji nalik su jedna na drugu, svaka nesretna obitelj nesretna je na svoj način” (Ana Karenjina, L.N. Tolstoj). Drugim riječima, nedostatak bilo kojeg čimbenika dovodi do veće slabosti.

Usporedba

Poboljšane tablice rezultata objavljuju se na web-mjestu regionalnog indeksa konkurentnosti u cilju olakšavanja usporedbe svake regije sa sličnim regijama. Te su tablice informativni letci – jedan za svaku regiju – s rezultatima i rangom prema regionalnom indeksu konkurentnosti i svim njegovim komponentama. Uz to, uspješnost regije uspoređuje se s rezultatima skupine njoj gospodarski sličnih regija, definiranih kao 15 regija najbliže onoj koja se analizira u smislu BDP-a po glavi stanovnika.

Te tablice rezultata kao i interaktivne karte i radarski dijagrami, analiza vremenske usporedbe, metodološki dokumenti i podatkovne tablice dostupni su na web-mjestu regionalnog indeksa konkurentnosti.

Regionalni indeks konkurentnosti temelji se na pristupu globalnog indeksa konkurentnosti, koji svake godine izrađuje Svjetski gospodarski forum, i prilagođava ga regionalnoj razini u EU-u.

Upotrebljava 11 dimenzija konkurentnosti opisanih u izdanju za 2019. godinu sa 74 regionalna pokazatelja koji se uglavnom odnose na razdoblje između 2015. i 2017., dok su neke novije za 2018. Obuhvaćaju širok spektar čimbenika konkurentnosti i održivog razvoja, uključujući inovacije, upravljanje, prometnu i digitalnu infrastrukturu, zdravlje i ljudski kapital.

Regionalnim indeksom konkurentnosti također se u obzir uzima gospodarski razvoj regije na način da se veća važnost pridaje osnovnim čimbenicima konkurentnosti u manje razvijenim regijama te čimbenicima inovacije u razvijenijim regijama. ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://europa.eu/!VJ69cd>

Građani imaju ulogu u oblikovanju regionalne politike EU-a

U sklopu niza studija kojima se ispitala svijest Europljana o regionalnoj politici EU-a i stavovima prema njoj, u 10-dnevnom razdoblju u lipnju ove godine GU Regio telefonom je intervjuirao više od 27 000 građana EU-a.

Konačno izvješće temelji se na četiri prethodna istraživanja: Flash Eurobarometar 452 (FL452) iz lipnja 2017., Flash Eurobarometar 423 (FL423) iz lipnja 2015., studija FL298 iz lipnja 2010.¹ i studija FL384² iz rujna 2013.

Studija započinje ispitivanjem jesu li ispitanici čuli za neke projekte koje je sufinancirao EU-a na njihovu lokalnom području, i ako jesu, vjeruju li da su takvi projekti imali pozitivan ili negativan utjecaj. Ispitanike se potom pitalo jesu li upoznati s dva regionalna fonda EU-a i jesu li osobno imali koristi od nekog projekta koji financira EU. Također, u studiji su navedeni detalji o izvorima informacija kojima su se ispitanici koristili kako bi se upoznali s politikom.

Anketom se ispitanike potom ispituje o prioritetima regionalne politike EU-a iz perspektive građana, ispitivanjem koje bi geografske regije i područja trebalo ciljati ulaganjima EU-a i tko bi trebao donositi odluke o regionalnim ulaganjima.

Anketa završava pregledom svijesti javnosti o prekograničnoj suradnji, uključujući četiri makroregionalne strategije EU-a za Baltičko more, dunavsku, jadransku i jonsku regiju i alpsku regiju, Interreg i najudaljenije regije EU-a.

Slijedom metodologije upotrebljavane u anketama Eurobarometer Flash 27 144 ispitanika iz EU-a iz različitih društvenih i demografskih skupina anketirano je telefonom (putem mobilnih i fiksnih telefona) između 3. i 13. lipnja 2019. na svom materinskom jeziku u ime Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku.

Glavni rezultati Eurobarometra o regionalnoj politici za 2019. godinu prikazani su u dvije infografike u nastavku.

SAZNAJTE VIŠE

<https://europa.eu/tr88kq>

http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_298_en.pdf
http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_384_en.pdf

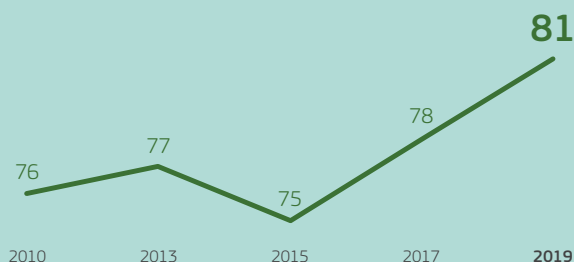
Europa koju gradimo zajedno

Europska regionalna politika

UDIO ISPITANIKA KOJI SU UPOZNATI s PROJEKTIMA EU-a I KOJI KAŽU DA SU **IMALI POZITIVAN UTJECAJ**

Svijest

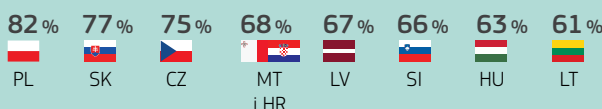
Europljani vjeruju da **projekti EU-a imaju pozitivan utjecaj na njihove živote**

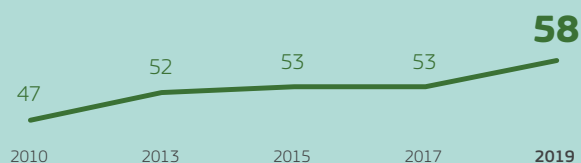
Sve više ljudi **upoznato je s projektima EU-a u njihovima regijama...**

... Svijest o projektima koje financira EU je **iznad 60%** u 9 zemalja članica

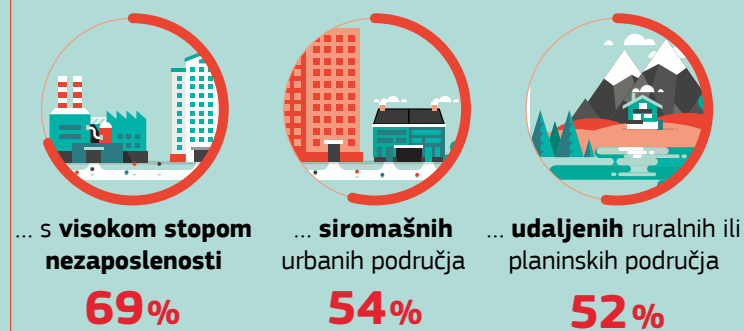
Ulaganja

Tri od pet Europljana slaže se da bi **financiranje EU-a trebalo biti dostupno u SVIM regijama**

Većina njih misli da bi EU **trebao prioritizirati** regije...

Građani žele da EU **ulaže u...**

... obrazovanje, zdravlje ili socijalne infrastrukture

91%

... okoliš

90%

To se poklapa s prioritetima financiranja za razdoblje 2021. – 2017.

Upravljanje

Važne odluke o regionalnom financiranju EU-a približavaju se građanima

Europljani podupiru ovo decentralizirano upravljanje

ODLUKE O REGIONALNOJ POLITICI EU-a TREBAJU SE PRIMARNO DONOSITI NA...

Regionalna suradnja

Razina svijesti za države članice uključene u svakoj makroregiji

Suradnja u području

Baltičkog mora

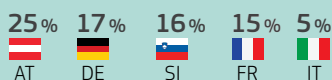
Suradnja u području

Dunava

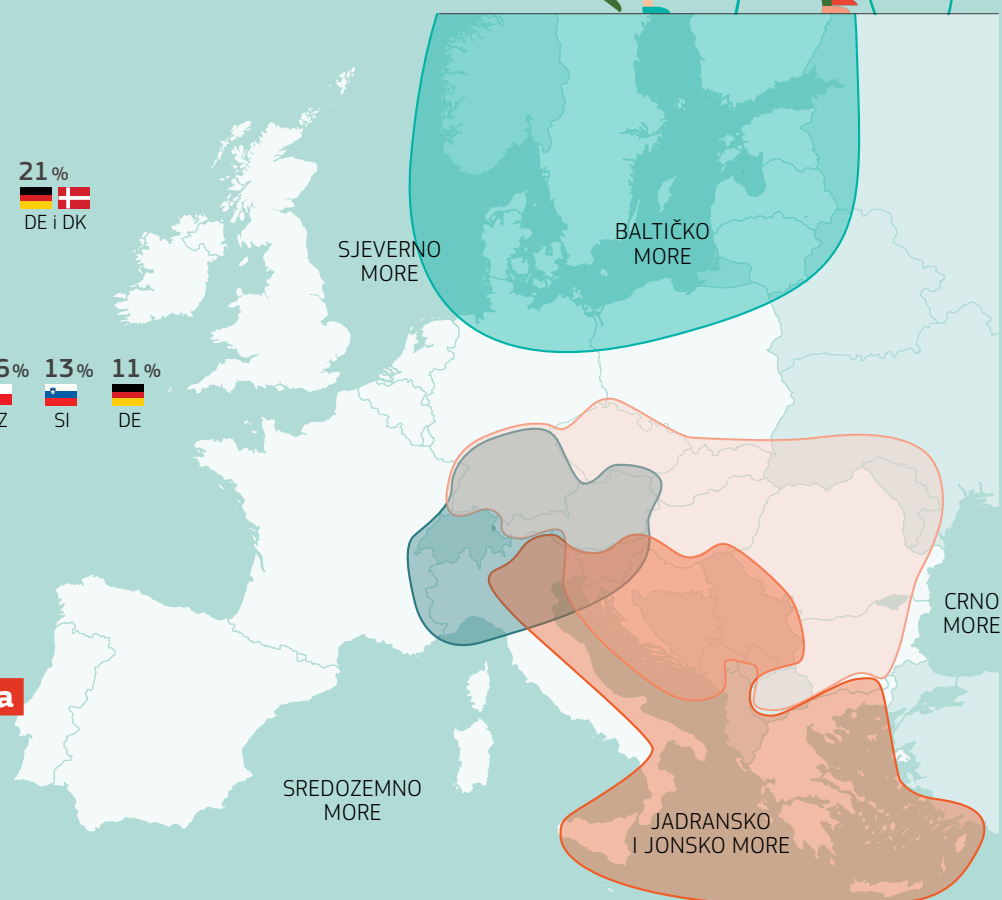
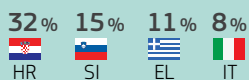
Suradnja u

alpskom području

Suradnja u području

Jadranskog i Jonskog mora

Najudaljenije regije

Europska unija izvan Europe: najpoznatije najudaljenije regije

Razina svijesti

Kanarski otoci

10%

Martinique

6%

Francuska Gvajana

5%

Gvadalupe

5%

Réunion

5%

Madeira

4%

Azori

4%

Mayotte

1%

Saint-Martin

1%

REGIOSTARS

2 0 1 9

Povjerenstvo neovisnih članova žirija, kojima je zadatak bio utvrditi najistaknutije europske projekte, odabralo je **24 finalista ovogodišnjih nagrada REGIOSTARS**. Pobjednici u svakoj od pet glavnih kategorija projekata, plus pobjednik po izboru javnosti, svoje su nagrade preuzeli tijekom Europskog tjedna regija i gradova 2019. koji se održao u Bruxellesu (Belgija) od 7. do 10. listopada.

Kategorije nagrada za 2019. jesu:

- ★ PROMICANJE DIGITALNE TRANSFORMACIJE
- ★ POVEZIVANJE ZELENOG, PLAVOG I SIVOG
- ★ BORBA PROTIV NEJEDNAKOSTI I SIROMAŠTVA
- ★ IZGRADNJA GRADOVA OTPORNIH NA KLIMATSKE PROMJENE
- ★ MODERNIZACIJA ZDRAVSTVENIH USLUGA

PROMICANJE DIGITALNE TRANSFORMACIJE

Energy Cells GR – Saarbrücken, Njemačka (INTERREG V-A Francuska, Belgija, Njemačka, Luksemburg)

Projektom se želi integrirati velik udio izvora obnovljive energije u elektroenergetske sustave Velike regije. Svaka od četiri energetske ćelije virtualna je elektrana koja uravnotežuje proizvodnju i potrošnju električne energije bilo upotrebom skladišnih kapaciteta ćelija ili razmjenom viška energije s drugim međusobno povezanim ćelijama putem pametnih mreža na razini distribucijske mreže.

<http://www.izes.de/>

Digital Library Librarium – Ekstremanadura, Španjolska (EFRR)

Ministarstvo obrazovanja regionalne vlade autonomne zajednice Ekstremanadura omogućilo je svim državnim školama na pred-sveučilišnim razinama obrazovanja pristup digitalnoj knjižnici Librarium. Cilj je platforme za digitalno pozajmljivanje knjiga i virtualnih knjiških klubova promicanje čitanja, medijske i informacijske pismenosti, a nadopunjuje se distribucijom e-čitača, tableta i računala u školama.

<http://librarium.educarex.es>

CONNECT innovation bai! – Irun, Španjolska (INTERREG V-A Španjolska, Francuska, Andora)

Pomažući tvrtkama da se pripreme za 4. industrijsku revoluciju – uključujući Internet stvari, hiperpovezivost, velike podatke, 3D ispis, robotiku itd. – cilj projekta jest stvaranje radnih mjesta i mogućnosti za lokalno stanovništvo, povećavajući na taj način inovativnost, kreativnost i digitalno gospodarstvo.

<https://www.bidasoa-activa.com/index.php>

Open data in the Stockholm Region – Grad Stockholm, Švedska (EFRR)

Dvadeset i šest općina u regiji surađuje kako bi općinske podatke učinilo javno dostupnima, posebno kako bi odgovorilo na potrebe MSP-ova za poticanjem inovacija i rasta. Razvijaju zajedničke procese i alate, osiguravaju tehničke preduvjete i surađuju s poduzećima i drugim organizacijama kako bi osigurali da se rezultati mogu poboljšati na nacionalnoj razini kako bi koristi imalo svih 299 švedskih općina.

<https://stockholm.se>

POVEZIVANJE ZELENOG, PLAVOG I SIVOG

WINNER

CobBauge – Plymouth, Ujedinjena Kraljevina (INTERREG Francuska (Kanal) Engleska)

Razvijen je novi i inovativni materijal za uporabu u kompozitnim zidovima u energetski učinkovitim kućama visokih performansi koje su udobne, zdravije za život i jeftine za održavanje. Proizvod se temelji na drvenoj metodi gradnje s pomoću zemlje i vlakana koja su prilagođena modernim načinima izgradnje, kombinirajući kulturnu baštinu s pametnim modernim građevinskim projektiranjem.

<http://www.cobbauge.eu/en/cobbauge-2/>

LOS_DAMA! – München, Njemačka (Program INTERREG za alpski prostor)

U sklopu projekta upotrebljavano je sedam lokalnih pilot-projekata u alpskom prostoru i izrađen je međuregionalni park na sjeveru Beča kako bi se podigla svijest o važnosti zelenih površina. Pojačana zelena infrastruktura može se primijeniti kako bi gradovi u drugim područjima metropole izvan alpskog prostora postali zeleniji.

https://www.alpine-space.eu/projects/los_dama/en/home

Le réseau de chaleur Amiens Energies – Amiens, Francuska (EFRR)

Kako bi pokrenuo energetske tranziciju u regiji, grad Amiens razvio je alat za poboljšanje svakodnevnog života svojih građana i jamstvo niskih emisija ugljika. Uz potporu SEMOP-a, javno-privatnog partnerstva, razvijena je mreža grijanja od 47 kilometara koja će grijati ekvivalent od 19 000 domova iz pet obnovljivih izvora energije.

<http://www.amiens-energies.com>

CAPTURE – Flandrija, Belgija (EFRR)

Inicijativom CAPTURE želi se okupiti znanstvenike iz različitih disciplina kako bi surađivali s lokalnim, regionalnim i nacionalnim vladama i industrijama u cilju povećanja održivosti planeta hvatanjem i ponovnom upotrebom dragocjenih resursa u kružnom gospodarstvu.

<https://capture-resources.be/>

ECOMARE – Aveiro, Portugal (EFRR)

U portugalskoj regiji Centro, luka Aveiro radi uz obalu lagune Ria de Aveiro kako bi zaštitila morske biološke resurse i njegovala plavu biotehnologiju te održivu akvakulturu. Morske ptice, morske kornjače, tuljani i dupini spašavaju se i vraćaju u divljinu dok plava ekonomija nudi nove usluge i proizvode nadahnute oceanom.

<http://www.ua.pt/>

BORBA PROTIV NEJEDNAKOSTI I SIROMAŠTVA

Good support – Koszalin, Poljska (ESF)

Projekt Good Support inovativno je partnerstvo kojim se želi povećati dostupnost socijalnih usluga u poljskom Zapadnopomeranskom vojvodstvu. Na temelju web-aplikacije dostupne na računalima i integrirane u aplikaciju za mobilne telefone, autonomni sustav povezuje lokalne korisnike kao što su općinske službe za pružanje skrbi ili tvrtke, skrbnici, staratelji i obitelji, bez potrebe za skupom telefonskom centralom.

<http://www.ndsfund.org>

EUMINT – Bolzano, Italija (INTERREG Italija, Austrija)

U pokušaju jačanja institucionalne prekogranične suradnje između Italije i Austrije, EUMINT se bavi socijalnim, gospodarskim, političkim i kulturnim izazovima povezanim s migracijom. Usredotočen je na prekograničnu i građansku integraciju te integraciju na tržište rada, tri glavna pitanja koja se odnose na integraciju tražitelja azila i izbjeglica.

www.eurac.edu/eumint

WISE project – Donegal, Irska (ESF)

Projekt Women's Integrated Skills & Employment pomaže ženama da se vrate na posao, u škole ili se samozaposle. Savjetnici za zapošljavanje pružaju podršku pri izradi životopisa, motivacijskog pisma i razvoju vještina razgovora za posao, posredovanju u radu, pristupu mogućnostima rada i obrazovnim mogućnostima, smjernicama za samozapošljavanje, izgradnji povjerenja i motivacije, razvojnim mogućnostima i financiraju kratkoročnih akreditiranih tečajeva.

<https://www.people-1st.co.uk/programmes/wise-roi>

Jacob@cress – Jaca, Španjolska (INTERREG V-A Španjolska, Francuska, Andora)

Hodočasnički put do Santiaga, jedne od najprometnijih hodočasničkih ruta na svijetu, sastoji se od opsežne mreže cesta koje pokrivaju 80 000 km u 28 zemalja. Iako je od 1980-ih dobio važno međunarodno priznanje, i dalje je nepraktičan za osobe s invaliditetom ili poteškoćama s mobilnosti. Jacob@cress pokušava učiniti put do Santiaga dostupnijim svima.

<http://www.jaca.es>

Prevention of homelessness – Lahti, Finska (ESF)

Projekt je usredotočen na razvoj struktura gradskih službi i iskorištavanje stručnosti mreža s više aktera za promjenu smjera djelovanja od sanacije do prevencije beskućništva. Preventivne strategije za beskućništvo temeljit će se na iskustvu stručnjaka i sudjelovanju klijenata u razvoju novih operativnih metoda u ovom području.

<https://www.ara.fi/en-US>

IZGRADNJA GRADOVA OTPORNIH NA KLIMATSKE PROMJENE

Climate Active Neighbourhoods – Frankfurt na Majni, Njemačka (INTERREG Sjeverozapadna Europa)

Projektom CAN od 2016. godine povećava se kapacitet općina za učinkovitiju provedbu strategija klimatskog djelovanja koristeći se susjedskim pristupom energetske prilagodbe. Stanovnici u siromašnim područjima potiču se na klimatsko djelovanje na lokalnoj razini zahvaljujući energetske poboljšanjima u njihovim domovima, što je ključni način za smanjenje energetske siromaštva i emisija CO₂.

<https://www.climatealliance.org>

CityWalk – Dornava, Slovenija (Program transnacionalne suradnje INTERREG Dunav)

S fokusom na najjednostavniji oblik urbane mobilnosti – hodanje – projekt CityWalk nudi pametne, inovativne koncepte pješčenja za rješavanje potreba građana, borbu s klimatskim promjenama, poboljšanje kvalitete zraka i smanjenje zagađenja bukom.

<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/citywalk>

RANTA – Helsinki, Finska (EFRR)

Projekt RANTA usvojio je paket EU-a za kružno gospodarstvo i Nacionalni plan zbrinjavanja otpada u Finskoj u nastojanju da se pronađu i testiraju inovativne metode za ponovnu upotrebu građevinskih materijala u fazi rušenja i demontaže. Testni slučajevi fokusirali su se na javne zgrade i provedeni su u suradnji s gradovima koji u projektu sudjeluju i partnerima na projektu.

<http://www.gnf.fi>

Living Labs Brussels Retrofit – Bruxelles, Belgija (EFRR)

Projektom FEDER Living Lab Brussels Retrofit potiče se obnova stambenih objekata u Bruxellesu, Belgija, stvaranjem namjenskih prostora za eksperimentiranje i inovacije. Cilj je razviti veliko tržište za eko-energetske obnove razvojem znanja i poboljšanjem suradnje u građevinskom sektoru.

<http://wtcb.be>

R-SOL-E – Belišće, Hrvatska (INTERREG IPA CBC Hrvatska – Srbija)

Tri lokalne vlasti u Hrvatskoj i Srbiji udružile su snage kako bi pokazale da se energetska učinkovitost može postići primjenom obnovljivih izvora energije. Projektni partneri instalirali su šest solarnih elektrana, 100 stupova za javnu rasvjetu i stanicu za punjenje električnih automobila te izradili Akcijske planove za održivu energiju i utvrdili nove smjerove.

<https://www.belisce.hr>

MODERNIZACIJA ZDRAVSTVENIH USLUGA

Orsi Academy – Melle, Belgija (EFRR)

Akademija je poznata kao centar za obuku i stručnost u novim tehnikama minimalno invazivne kirurgije, posebno robotske kirurgije. Zahvaljujući ambicioznom investicijskom projektu u Gentu, Belgija, Orsi je izgradio jedinstveni ekosustav u kojem su se liječnici, znanstvenici, inženjeri i industrija povezali kako bi demonstrirali i unaprijedili inovativnu medicinsku tehnologiju, poboljšavajući na taj način kvalitetu i sigurnost moderne zdravstvene zaštite.

<http://www.orsi.be>

eMEN – Diemen, Nizozemska (INTERREG Sjeverozapadna Europa)

Aktualni porast mentalnih bolesti postavlja sve veće zahtjeve pred društvo i gospodarstvo. E-mentalno zdravlje igra važnu ulogu u rješavanju tog izazova, iako integriranje ove revolucionarne tehnologije u sustave zaštite mentalnog zdravlja zahtijeva multidisciplinarni pristup i prekograničnu suradnju.

<https://www.arq.org/en>

Cross Border Community Paramedic Project – Londonderry, Ujedinjena Kraljevina (Program INTERREG V-A)

Bolničari u zajednici visoko su obučeno osoblje hitne pomoći koje je prošlo dodatnu specijaliziranu obuku kako bi im se omogućilo liječenje pacijenata unutar njihovih domova i zajednica, bez da ih vode u pretrpane hitne službe bolnica. U sklopu projekta CAWT provode se pilot-projekti u četiri udaljena/ruralna pogranična područja u Republici Irskoj, Sjevernoj Irskoj i Škotskoj.

<http://www.cawt.com>

Oulu Sote Labs – Oulu, Finska (EFRR)

Projektom su stvoreni okruženje za inovacije, ispitivanje i razvoj zdravstvene tehnologije i socijalnih usluga OuluHealth Labs. Laboratoriji poslovanjima nude prostor za razvoj proizvoda, omogućujući tako da se ideje koje generiraju zdravstveni i socijalni radnici provedu u praksi.

<http://ppshp.fi>

EFFIC'ASTHME – Pariz, Francuska (EFRR)

Cilj je ovog projekta bolje obučiti roditelje 5,5 milijuna djece u Europi koja boluju od astme, čime se smanjuju teški napadaji i prijem u bolnicu. Mobilna aplikacija Effic 'Asthme koristi se različitim scenarijima napadaja astme kako bi pomogla roditeljima djece predškolske dobi da prepoznaju simptome i pruže djeci odgovarajuću skrb.

<http://ilumens.fr/>

Regionalni razvoj i kohezijska politika nakon 2020.

Dana 29. svibnja 2018. Europska je komisija predstavila prijedloge zakonodavnog paketa za programsko razdoblje 2021. – 2027., uključujući Uredbu o zajedničkim odredbama (CPR), Uredbu o Interregu, Uredbu o europskom prekograničnom mehanizmu i uredbe specifične za pojedine fondove za Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijski fond te za Europski socijalni fond Plus (ESF+).

CPR razvija jedinstveni zajednički skup pravila za sedam fondova pod zajedničkim upravljanjem – EFRR, Kohezijski fond, ESF+, Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR), Fond za azil i migraciju (AMIF), Fond za unutarnju sigurnost (ISF) i Instrument za upravljanje granicama i vizu (BMVI). Jedinstveni pravilnik pojednostavit će život upraviteljima i korisnicima programa te će olakšati sinergije i između tih fondova i između ostalih proračunskih instrumenata EU-a.

Prijedlozima za kohezijsku politiku nakon 2020. politika se nastoji pojednostaviti, modernizirati i učiniti fleksibilnijom, istovremeno zadržavajući jasne uvjete za njezinu provedbu i osiguravajući operativniju vezu s Europskim semestrom. To se odražava u naglasku na prioritete koji će pomoći Europi da ostane konkurentna te da se prilagodi globalizaciji i tehnološkim promjenama, osiguravajući veći manevarski prostor na programskoj razini.

Zakonski prijedlozi nude kraći, moderniji niz prioriteta koji su usmjereni izgradnji pametne, zelene, niskouglične, društvenije i povezanije Europe bliže građanima. Trenutačno postojećih 11 tematskih ciljeva svedeno je na pet ciljeva politike, a razvoj i provedba integriranih pristupa su jednostavniji.

Štoviše, niz stvarnih mjera za pojednostavljenje uključuje uklanjanje postupka imenovanja, uvođenje načela jedne revizije, prijedlog bitno jednostavnijih pravila u pogledu PDV-a, dodavanje više mogućnosti za primjenu pojednostavljenih opcija troškova, pojednostavljena pravila za financijske instrumente, kao i znatno pojednostavljene procese izvješćivanja, programiranja i provedbe općenito.

Ključni momenti vezani uz Interreg uključuju obuhvaćanje svih vanjskih granica EU-a Uredbom o Interregu, umjesto prethodno postojećih različitih uredbi za različite vrste granica. Ostali novi elementi uključuju više strateški pristup pomorskoj suradnji, međuregionalnim inovativnim ulaganjima te Europskom prekograničnom mehanizmu. Prekogranični programi će sada moći biti više usmjereni na institucionalnu suradnju, rješavanje graničnih problema te ulaganje u zajedničke usluge od javnog interesa.

Nadalje, obveze prema Programu za gradove pojačane su Europskom urbanom inicijativom, kojom se u gradove uvodi novi koherentni pristup objedinjavanjem različitih alata u jedinstveni paket.

U usporedbi s programskim razdobljem 2014. – 2020., prijedlozi uključuju ispunjavanje smanjenog broja opipljivijih „uvjeta omogućavanja” prije no što projekti budu izabrani i tijekom cijelog programskog razdoblja. Preporuke specifične za svaku zemlju također će se uzeti u obzir na početku programskog razdoblja i tijekom pregleda u sredini razdoblja. Tematskom koncentracijom sredstava EU-a na ključne prioritete osigurat će se da kohezijska politika ostane usmjerena na pitanja ključna za konkurentnost i strukturne prilagodbe izazovima globalizacije i tehnološkim promjenama, izbjegavajući fragmentaciju resursa.

Ključne značajke sljedećeg proračuna EU-a

Više sredstava za
prioritetna područja

Novi mehanizam
kojim se proračun
EU-a štiti od
financijskih rizika
povezanih s vladavi-
nom prava

Snažan fokus na
europsku dodanu
vrijednost i na
učinkovitost

Manje birokracije za
korisnike

Fleksibilniji i agilniji
proračun s jasnijom
i jednostavnijom
arhitekturom

Cijeli proces programiranja orijentiran je prema visokoj učinkovitosti uz pregled svih programa u sredini razdoblja 2024. kako bi se u potpunosti iskoristila izdavanja za 2026. i 2027. na temelju uspješnosti programa i izazova prepoznatih u postupku europskog semestra te socioekonomske situacije. Time će se osigurati prava ravnoteža između tražene fleksibilnosti u devetogodišnjoj provedbi programa i potrebne stabilnosti investicijskog okvira.

Stanje stvari

Na svom sastanku 13. – 14. prosinca 2018. Europsko vijeće pristalo je djelovati u smjeru postizanja sporazuma o Višegodišnjem financijskom okviru (VFO) unutar Europskoga vijeća u jesen 2019. To znači da rasprave s Parlamentom o VFO-u, uključujući i aspekte sektorskih prijedloga vezane uz VFO koji će činiti dio završne verzije pregovaračkog okvira mogu započeti tek nakon toga. Na temelju prethodnih iskustava to znači da će se konačni sporazum o VFO-u moći postići tek sredinom 2020. i da će sektorski prijedlozi moći biti dovršeni tek nakon toga, značajno sporijim tempom od onoga koji je u početku zagovarala Komisija.

Predsjedništvo je predstavilo revidirani nacrt pregovaračkog okvira u lipnju 2019. koji, između ostalog, uključuje elemente CPR-a i uredbi specifičnih za pojedine fondove o kojima Vijeće još nije zauzelo stav. Ti su elementi raspodjela financijskih sredstava, makroekonomska uvjetovanost, prijenosi među fondovima i prema drugim instrumentima Unije, pretfinanciranje, sufinanciranje, opoziv sredstava te tematska koncentracija na EFRR i ESF+.

Od usvajanja Zakonodavnog paketa kohezijske politike u svibnju 2018. zakonodavci su značajno napredovali u definiranju svojih zasebnih stavova.

Između sredine veljače i početka travnja 2019., tijekom prvog čitanja, Europski je parlament donio svoj stav o svim elementima Zakonodavnog paketa kohezijske politike. Vijeće je u početku napredovalo bitno sporije, no do lipnja 2019. usvojilo je svoj stav o većem dijelu zakonodavnog paketa i dalo podršku djelomičnom pregovaračkom mandatu za sve dijelove CPR-a (osim elemenata vezanih uz VFO).

Bez obzira na to zbog završetka mandata Parlamenta bilo je moguće održati samo tri trijaloga među predstavnicima Parlamenta, Vijeća i Komisije prije europskih izbora u svibnju 2019. Iako nisu uspjeli postići politički dogovor, postignuto je određeno okvirno slaganje o brojnim člancima posebice vezanima uz programe. Proces će se ponovno početi brzo odvijati kada se u jesen 2019. formira novi parlament. ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://europa.eu/!xj38Db>

Financijski instrumenti Što je novo za razdoblje nakon 2020.?

Financijski instrumenti upotrebljavani kako bi se ostvarili temeljni programski ciljevi kohezijske politike imaju dvije prepoznatljive značajke: obnovljivi karakter i učinak poluge.

Financijski instrumenti mogu koristiti nizu krajnjih korisnika na način da podržavaju mnoštvo razvojnih ciljeva uz mogućnost da Europski strukturni i investicijski fondovi (ESIF) dodaju dodatne javne i privatne priloge ili da se ponovno upotrebljavaju za daljnja ulaganja.

Njihovo općenito gospodarsko načelo jest riješiti nedostatke sredstava i suboptimalne investicijske situacije – tj. situacije kada se financijski održivi projekti ne financiraju iz privatnog sektora ili se financiraju samo uz nepovoljne uvjete. U tom pogledu financijski su instrumenti postali relevantni kao mehanizam ostvarivanja politike za aktivnosti koje ostvaruju prihode i uštede, kao i kada je potrebno „učiniti više toga s manje sredstava”.

Financijski proizvodi mogu uključivati zajmove, jamstva i kapital ili njihovu kombinaciju, ovisno o vrsti aktivnosti i krajnjem korisniku. Kada dio ulaganja koji će dobiti potporu ne ostvaruje prihode i uštede, može dobiti potporu kombinacijom bespovratnih sredstava i financijskih proizvoda u okviru financijskih instrumenata ESIF-a.

Ambicije za programsko razdoblje 2021. – 2027.

U programskom razdoblju 2021. – 2027., u kojem se očekuje smanjenje resursa kohezijske politike, trebala bi se povećati cjelokupna važnost financijskih instrumenata. To je utemeljeno na općem cilju poticanja ulaganja na terenu maksimizirajući pritom privatno ulaganje s minimalnom javnom potporom, uzimajući u obzir krovne ciljeve kohezijske politike vezane uz gospodarsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju. Financijski instrumenti mogu se koristiti za sve ciljeve politika.

U tom kontekstu Europska komisija trebala bi težiti konsolidaciji njihove važnosti kao načina dodjeljivanja u sklopu kohezijske politike, kao i njihovom širenju izvan okvira potpore za MSP-ove ili energetske učinkovitost. Tijekom trenutnog programskog razdoblja već su se pojavili neki obećavajući primjeri financijskih instrumenata za potporu drugim sektorima, kao i upotrebe kapitala kao financijskog proizvoda koji može djelovati kao katalizator za regionalne inovacijske ekosustave. Stoga postoji mogućnost za proširenje dodjele takvih instrumenata u sljedećem razdoblju.

Glavna planirana poboljšanja

Financijski će instrumenti biti ključni mehanizam ostvarivanja ulaganja koja ostvaruju prihode i uštede u razdoblju 2021. – 2027. U tom smislu odredbe Uredbe o zajedničkim odredbama (CPR) koje se odnose na njih na prijedlog su Europske komisije pojednostavljene i ažurirane kako bi se osigurala bolja i jednostavnija provedba i brža uspostava. Općenito govoreći:

- Od početka, financijski će instrumenti biti bolje integrirani u proces programiranja i provedbe, a u skladu s time *ex ante* procjena bit će pojednostavljena.
- Upravljačka tijela će na raspolaganju imati jednake osnovne mogućnosti fleksibilne provedbe – upravljanje pod nadležnošću upravljačkog tijela ili izravno upravljanje – iako su povezani zahtjevi pojednostavljeni.
- Kombinacija na razini fondova s financijskim instrumentima na razini EU-a bit će moguća sukladno jednom skupu pravila, točnije pravila InvestEU, putem doprinosa tom programu.
- Predlaže se veća fleksibilnost u kombiniranju bespovratnih sredstava s financijskim instrumentima u sklopu CPR-a. Posebice će popusti na kapital sukladni pravilima financijskog instrumenta omogućiti širu upotrebu kombinacija u sklopu jedne operacije.
- Pravila prihvatljivosti su razjašnjena, a pravila o troškovima i naknadama za upravljanje su pojednostavljena iako se i dalje temelje na učinkovitosti radi poticanja učinkovitog upravljanja.
- Pravila o plaćanjima znatno su pojednostavljena, ali zadržana je ključna poveznica između uplata u financijske instrumente i odgovarajuće isplate krajnjim primateljima.
- Pojednostavljeno je kodiranje vraćanja iznosa i recikliranje fondova.
- Neće biti dodatnog odvojenog izvješćivanja o financijskim instrumentima, jer će ono biti uključeno u isti sustav izvješćivanja kao i sve ostali oblici financiranja.

Doprinos odjeljku države članice fonda InvestEU

Sljedeće programsko razdoblje također će obilježiti supostojanje financijskih instrumenata sa zajedničkim upravljanjem i fonda InvestEU sa svojim odjeljkom za države članice. Ova dodatna mogućnost provedbe dostupna je državama članicama u obliku povratnih sredstava za ostvarenje ciljeva politike fondova koji mu doprinose. Kako bi se ostvarili izabrani ciljevi politike, države članice mogu dati svoj doprinos odjeljku za države članice ili u fazi programiranja na razini sporazuma o partnerstvu / programa ili tijekom faze provedbe.

Glavna prednost za državu članicu koja doprinosi fondu InvestEU jest mogućnost mobiliziranja visoke razine privatnih ulaganja za krajnje korisnike, dok je provedba utemeljena na institucijskom i pravnom okviru fonda InvestEU uspostavljenom pod nadležnošću Komisije. Osim toga, ne postoji potreba za nacionalnim sufinanciranjem, iako država članica mora osigurati sredstva za nepredviđene obveze proračunate na osnovi rizika.

U sklopu programa InvestEU fond InvestEU sadrži odjeljak za države članice za svaki okvir politike. Na temelju prijedloga Komisije države članice mogu doprinijeti odjeljku za države članice s do 5% sredstava pod zajedničkim upravljanjem kako bi imale koristi od jamstva na razini EU-a. To znači da se 38 milijardi EUR dostupno u sklopu EU odjeljka dopunjava proračunom odjeljka za države članice, što povećava sposobnost podnošenja rizika partnera u provedbi.

Doprinos odjeljku za države članice, koji je neobavezan, bio bi usmjeren na tržišne neuspjehe i investicijski jaz koji su svojstveni pojedinim zemljama. Komisija potpisuje „ugovor o doprinosu” – dokument u kojem se detaljno navode podaci o financiranju i provedbi – s predmetnom državom članicom. Doprinosi se izdvajaju geografski na nacionalnoj ili regionalnoj razini za svaki okvir politike. Uz te dobrovoljne doprinose države članice mogu imati koristi od visokog kreditnog rejtinga jamstva EU-a, što će nacionalnim i regionalnim ulaganjima dati više moći, istovremeno smanjujući birokraciju. ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://europa.eu/!uR88Bu>

Danska: ulaganje u inovativnu budućnost

Danski ravničarski reljef, blizina voda, bogato tlo i povremeno oštra klima oblikovali su njezinu povijest i kulturu. Današnji visok životni standard, društveno-gospodarski razvoj, obrazovanje i osposobljenost za rad, ravnoteža poslovnog i privatnog života, zdravstveni status i standardi zaštite okoliša čine Dansku jednom od najmirnijih i najsretnijih društava svijeta.

Službenog naziva Kraljevina Danska, ovo je najjužnija od skandinavskih zemalja koja obuhvaća poluotok Jylland i arhipelag od 443 otoka, od kojih je 74 nastanjeno. Također obuhvaća i Farske otoke i Grenland, dva autonomna teritorija u Sjevernoatlantskom oceanu koji imaju zasebne vlade i parlamente.

Mnogi veći otoci povezani su mostovima, uključujući i poznati most Øresund koji povezuje najveći otok Zealand sa Švedskom, dok su manji otoci povezani trajektima i malenim zrakoplovima. U toj nordijskoj zemlji s manje od 6 milijuna stanovnika nalaze se četiri grada s brojem stanovnika većim od 100 000, uključujući i glavni grad Kopenhagen. Danska dijeli kratku granicu s Njemačkom na jugu, a okružena je plimnim obalnim pojasom koji se proteže u duljini od 8 750 kilometara.

Glavne industrijske grane uključuju vjetroturbine, farmaciju, medicinsku opremu, strojeve i transportnu opremu, preradu hrane te građevinu.

Gospodarstvo zemlje je u porastu, a glavni pokretači rasta su potrošnja kućanstava i ulaganja. Realni rast BDP-a procijenjen je na 0,8% 2018., a predviđeno je da će rasti za 1,6% 2019. te 1,3% u 2020.

Tržište rada i mirovinska reforma pomogli su ostvariti povijesno najviši broj zaposlenih. Međutim, postoji nedostatak kvalificiranih radnika, a vlada zaostaje za svojim ciljevima do 2025. vezanim uz podizanje produktivnosti i ponude radne snage.

Potrebno je ostvariti bolju usklađenost ponude i potražnje u digitalnim vještinama, što zahtijeva ulaganja u razvoj vještina vezanih uz pametnu specijalizaciju, u industrijsku tranziciju i poduzetništvo u kombinaciji s aktivnostima cjeloživotnog učenja. Nadalje, povećanje broja ljudi koji završavaju strukovno obrazovanje i osposobljavanje ključno je za osiguranje dovoljne ponude kvalificiranih radnika.

Promatramo li postotak BDP-a, Danska je i dalje jedna od zemalja EU-a koje najviše troše na obrazovanje. Bez obzira na to, stopa ranog napuštanja škole porasla je na 8,8% 2017., uz stope prekida školovanja kod dječaka gotovo dvostruko više nego kod djevojčica, što stvara jednu od najvećih rodni razlika u EU-u. Nedavnim mjerama nastoji se poboljšati kvaliteta obrazovanja i skrbi u ranom djetinjstvu u nastojanju da se smanje stopa prekida školovanja i rodne razlike.

< Tietgenkollegiet i IT sveučilište u Kopenhagenu

Dobro zdravlje

Danski zdravstveni sustav funkcionira dobro, iako nedostatak liječnika opće prakse stvara zabrinutost. Postoji novi prijedlog s ciljem povećanja njihova broja te poboljšanja dostupnosti primarne zdravstvene skrbi pacijentima i promidžbe zdravih aktivnosti.

Kao predvodnik na području primjene e-zdravlja, zemlja upotrebljava vrlo razvijene IT sustave u bolnicama i ordinacijama opće prakse te ima dobru digitalnu komunikaciju među sektorima u zdravstvu. Nova nacionalna digitalna zdravstvena strategija 2018. – 2022. usmjerena je na digitalizaciju i upotrebu zdravstvenih podataka za prevenciju i skrb, a istovremeno dopunjuje strategiju potpomognutog života 2013. – 2020.

Siromaštvo i nejednakost prihoda i dalje su niski, a Danska ostvaruje napredak u nekima od 10 ciljeva socijalne mobilnosti definiranih 2016.. Prijedlog za povećanje zaposlenosti osoba s invaliditetom usvojen je 2018. Nedavno su uvedene inicijative politika s ciljem odvratanja novih migranata od ulaska u zemlju, ali i da bi se poboljšala integracija onih koji su već ondje.

Iako je dansko gospodarstvo jedno od gospodarstava s najvećom energetske učinkovitošću u EU-u, značajan dio njegove tranzicije prema društvu s niskom razinom ugljika do 2050. mora se provesti do 2030. U zemlji koja je izrazito podložna utjecajima klime, ulaganje u smanjene emisije i ograničavanje rizika štete uzrokovane klimatskim promjenama je ključno.

Kao odgovor na sve veću zagušenost danske visokokvalitetne cestovne mreže izneseni su planovi za elektrifikaciju nacionalne željezničke mreže. Vožnja bicikla također je postala primarnim oblikom prijevoza, posebice u većim gradovima gdje postoje razgranate mreže biciklističkih staza

Zemlja također održava svoju visoku pokrivenost fiksnim širokopojasnim internetom i pristupnim mrežama sljedeće generacije, a pristup izvan gradskih područja promicat će se kroz dodatno poboljšanje kvalitete mreža u ruralnim područjima. Prvi rezultati inicijativa obuhvaćenih Digitalnom strategijom 2016. – 2020. ojačali su globalno vodstvo Danske u digitalizaciji javnih usluga.

Postati pametniji

Ukupno gledajući, Danska je predvodnik u inovacijama, iako su privatna ulaganja u istraživanje i razvoj sve više koncentrirana na malen broj velikih poduzeća. S obzirom na to da je zaposlenost u brzorastućim poduzećima ispod prosjeka EU-a, prepoznata su ulaganja s ciljem jačanja rasta i konkurentnosti MSP-ova te poboljšanja učinkovitosti sustava istraživanja i inovacija.

Od siječnja 2019. došlo je do značajne promjene u provedbi Europskog fonda za regionalni razvoj. Novi Danski izvršni odbor za razvoj i rast poslovanja koordinirat će decentraliziranu potporu poslovanju, uključujući cjelokupna sredstva kohezijske politike za razdoblje 2021. – 2027. U iznosu 643 milijuna EUR putem Europskog fonda za regionalni razvoj i Europskog socijalnog fonda.

U trenutačnom programskom razdoblju strategija EFRR-a usmjerena je na razvoj poslovanja, dok inovacije, poslovna podrška, energetska učinkovitost i učinkovita upotreba resursa povećavaju konkurentnost poduzeća kako bi iskoristile njihov potencijal rasta.

Danska je do danas iskoristila 882 milijuna EUR sredstava Europske investicijske banke za koja se očekuje da će privući ukupna ulaganja u iznosu 5,1 milijardi EUR. Fond ESI također je bio sredstvo poboljšanja pristupa financiranju za MSP-ove.

Nadalje, Junckerovim se planom podržavaju promotori projekata i ulagači putem inicijativa, poput Europskog savjetodavnog centra za ulaganja koji pruža prilagođenu savjetodavnu podršku u pripremi i razvoju investicijskih projekata u EU-u te Europskog portala projekata ulaganja koji nudi uslugu povezivanja kvalitetnih projekata iz EU-a i potencijalnih ulagača iz cijelog svijeta.

Reformom je pojednostavljen i usmjeren danski sustav za promicanje poslovanja

Nakon mnogo priprema, Danska je pokrenula reformu vlastitog sustava za promicanje poslovanja ranije tijekom godine, a potpora Strukturnih fondova EU-a jedna je od njezinih važnih sastavnica. Zamjenik glavnog direktora Danskog ureda za poduzetništvo Sigmund Lubanski govori za *Panoramu* o reformama.

Središnji element novog sustava za promicanje poslovanja je odbor u širokom sastavu, Danski izvršni odbor za razvoj i rast poslovanja, kojemu je zadatak provođenje potražnjom vođenih, kohezivnih i lokalno utemeljenih nastojanja za rastom i aktivnostima diljem Danske, usmjerenih na potrebe poduzeća.

Cilj je bio zadovoljiti snažnu potrebu trgovine i industrije za kohezivnijim, učinkovitijim sustavom za promicanje poslovanja, vođenim potražnjom. Prethodni je sustav postao zbunjujuć s inicijativama i ograncima koji su se preklapali pa je poduzećima postalo preteško snaći se, a kvaliteta usluga bila je raznolika.

Kao dio pojednostavljenja uspostavljen je novi poslovni odbor. Danski izvršni odbor za razvoj i rast poslovanja preuzeo je na sebe zadatke prethodnih foruma za regionalni rast po pitanju određivanja kako će se sredstva iz regionalnog i socijalnog fonda EU-a upotrebljavati.

Koji su zadatci odbora?

Odbor je dobio zadatak jačanja razvoja danske trgovine i industrije putem promidžbe kohezivne, potražnjom vođene i lokalno utemeljene inicijative za promociju poduzeća i turizma u cijeloj Danskoj. Sastavljena je uz zdušnu podršku poduzeća, općina i dionika na tržištu rada, a ja osjećam nevjerovatno snažnu predanost pružanju decentraliziranih napora da bi se promicala poduzeća s ciljem rasta i zapošljavanja u cijeloj zemlji.

Kakve je strukturalne promjene doživio danski sustav?

Usredotočili smo se na niz ključnih područja kako bismo stvorili usredotočena nastojanja u promicanju poslovanja, održiva u budućnosti. Među ključnim točkama: prvo, želimo bolju kvalitetu i dostupnost poslovnih usluga. Stoga su uspostavljena međuopćinska poslovna središta paralelno s digitalnom platformom za promicanje poslovanja, virksomhedsguiden.dk, koja pruža informacije o pokretanju i vođenju poduzeća.

Kao drugo, stvaramo veću koheziju kroz decentralizirano promicanje poduzeća. Stoga je Odbor preuzeo odgovornost za sredstva za promicanje poduzeća od foruma za regionalni rast dok je, istovremeno, sastavljena kohezivna strategija kojom se osiguralo da izbjegnemo preklapanja.

Strategija je oblikovana uz ulazne informacije iz trgovine i industrije, iz poduzeća, iz novih poslovnih središta i od ostalih regionalnih i lokalnih dionika. Dio nastojanja uključuje konsolidaciju danskih turističkih i poslovnih klastera kako bi se stvorilo manje jačih cjelina, koju je pokrenuo Odbor.

Slično tome, postoji jasna podjela rada između općinske razine i međuopćinskih poslovnih središta s jedne i visoko specijaliziranih državnih planova s druge strane.

Kao treće, nastojimo pojednostaviti promicanje poslovanja koje provodi država. Pojačali smo napore za poduzetništvo zasnovano na znanju i pojednostavili

sustav tako da sada postoji samo jedna pristupna točka za zajmove i vlasnička ulaganja u Fondu za rast te druga za bespovratna sredstva za inovacije, razvoj i demonstracije u Fondu za inovacije.

Kako se strukturni fondovi upotrebljavaju u Danskoj? Kojim se općenitim načelima Odbor rukovodi kako bi proveo svoja nastojanja? Što je važno i što je u središtu pozornosti?

Danska poduzeća rade dobro. Danska je jedna od najproduktivnijih zemalja svijeta, a gospodarski je napredak povećao zapošljavanje u cijeloj zemlji. Povijesno gledajući veća je produktivnost bila glavni pokretač rasta, iako je rast produktivnosti nizak tijekom posljednjih 20 godina. Stoga je produktivnost potrebno povećati podizanjem razine stručnosti radne snage, učinkovitijom upotrebom postojećih resursa, kao i inovacijama i tehnološkim procesima.

Pet je temeljnih načela sadržano u trenutnom provedbenom planu Danskog izvršnog odbora za razvoj i rast poslovanja.

- postaviti potrebe poduzeća u središte
- izgraditi koheziju u cijelom sustavu
- povećati produktivnost i stvoriti dobre prilike u cijeloj zemlji
- nastojanja učiniti transparentnima i prilagoditi ih korisnicima
- osigurati da su nastojanja digitalna i utemeljena na podatcima.

Prva četiri načela sadržana su u Zakonu o poslovnoj promidžbi, dok je peto dodao Odbor. Osim toga, članovi Odbora izabrali su šest prioriteta u decentraliziranom promicanju poduzeća: digitalizacija i automatizacija; kvalificirana radna

snaga i socijalna uključenost; prelazak na zelene tehnologije i kružno gospodarstvo; poduzetništvo; internacionalizacija i inovacije.

Ovaj je pristup u skladu s ciljevima postavljenima u programima strukturnih fondova EU-a. Područja ulaganja EFRR-a u ovom programskom razdoblju uključuju jače inovacije u MSP-ovima, više poduzeća u razvoju te energetske i resursno učinkovite MSP-ove. U području koje pokriva ESF područja ulaganja su poduzetništvo i stvaranje radnih mjesta, socijalna uključenost te poslovna obuka i kontinuirana edukacija.

U Danskoj su napori za promicanje poduzeća potaknuti potražnjom. Zašto je to važno, što to znači u praksi i koju prednost to daje poduzećima?

Danski izvršni odbor za razvoj i rast poslovanja pozvao je sve zainteresirane strane da iznesu svoja mišljenja prilikom pripreme nove strategije – prvo putem niza radionica u cijeloj zemlji, a nedavno i na strateškoj konferenciji s 300 sudionika. Istovremeno se odvija dalekosežni dijalog s poslovnim središtima, poslovnim organizacijama i drugim zainteresiranim stranama koje razumiju potrebe poduzeća za ulaganjima i inicijativama koje nudi decentralizirani Odbor.

Također mjerimo i učinak naših nastojanja – i kratkoročan i dugoročan. Osim što provodimo redovito ocjenjivanje stotina projekata financiranih iz strukturnih fondova tijekom njihova trajanja, mjerenja također provodimo nekoliko godina nakon dovršetka projekta, kada se važni i dugotrajni rezultati projekata strukturnih fondova općenito vide. Koristimo se naprednim sustavom mjerenja kako

bismo usporedili razvoj poduzeća koja su sudjelovala u projektima strukturnih fondova s kontrolnom skupinom koja nije sudjelovala.

Kako je uspjelo kombiniranje općenitih nastojanja kojima je bila obuhvaćena cijela zemlja sa željom da vodite računa o regionalnim i lokalnim prednostima i razlikama?

Ostvarili smo dobar napredak u utvrđivanju potreba poduzeća i već osjećam vrlo dobru lokalnu i poslovnu suradnju u pogledu reformi.

Poduzeća imaju različite potrebe i nose se s različitim izazovima, od kojih su neki definirani i na njihov utjecaj lokalni čimbenici – a resursi za zadovoljenje tih potreba također su različiti diljem zemlje. Stoga smo se usredotočili na lokalne prednosti, kulturu, kompetencije i poslovne strukture koje pomažu definirati poslovne potrebe i želje.

To nije jedini razlog zbog kojeg tražimo partnerstva na razini zemlje – nastojanja na toj razini komplementarna su s lokalnim i regionalnim učvršćivanjem. Točnije, kandidati moraju dokazati kako će uzeti u obzir lokalne uvjete kada se natječu za inicijativu na razini zemlje.

Upravo je taj odnos između inicijativa na razini zemlje i lokalnog učvršćivanja važan prilikom provedbe aktualnih projekata.

Danska

Kraljevina Danska prostire se na otprilike 43 000 kvadratnih kilometara koji obuhvaćaju poluotok Jylland, arhipelag od 443 otoka i dva autonomna teritorija u Sjevernoatlantskom oceanu, Farske otoke i Grenland. Danska dijeli granicu u duljini 68 kilometara s Njemačkom, a okružena je plimnim obalnim pojasom dugim 8 750 km.

Stanovništvo

5 806 081 na dan 1. siječnja 2019., s trendom porasta u posljednjim godinama uz više poroda nego smrti i više useljavanja no iseljavanja.

Tržište rada

U posljednjih 30 godina stopa nezaposlenosti žena općenito je bila viša od stope nezaposlenosti muškaraca. Zaposlenost je 2017. dosegla 76,9%, što je više od prosjeka EU-a koji iznosi 72,1%. Godine 2018. stopa nezaposlenosti muškaraca iznosila je 5,0%, a stopa nezaposlenosti žena 5,2%. Nezaposlenost mladih (od 15 do 24 godine) dosegla je 11% 2017., što je sedma najniža u EU-u.

Općenito je stupanj obrazovanja značajno porastao, s 19% za dobnu skupinu od 25 do 64 godine 1991. na gotovo 39% 2017.. Ranim obrazovanjem i skrbi u djetinjstvu trenutačno je obuhvaćeno 98,1% djece starije od četiri godine.

Gospodarstvo

BDP se povećao za 1,2% u 2018. godini (prilagođeno s obzirom na kretanje cijena). To je najniža stopa rasta od 2013., potaknutog posebice potrošnjom kućanstava i sve većim ulaganjima. Godine 2018. BDP po glavi stanovnika iznosio je 382 (tisuće danskih kruna) uz realni rast BDP-a od 0,7% po glavi

stanovnika. Od 2000. gospodarski razvoj stagnira u usporedbi s prosječnim rastom u EU-u, tijekom tog razdoblja gospodarstvo je poraslo za 22%, dok je prosjek EU-a iznosio oko 30%. Socijalna zaštita predstavlja najveći javni izdatak s gotovo 44% 2017., dok su izdvajanja za zdravstvo 2017. dosegla 16%.

Trgovina

Još od 1987. godine ukupan izvoz Danske premašuje ukupni uvoz, što rezultira viškom u ravnoteži roba i usluga tijekom tog razdoblja. Od 2008. razvoj događanja u uvozu i izvozu roba i usluga rezultirao je velikim viškovima, zbog čega je vanjska trgovina 2018. dosegla 119 milijardi DKK. Lijekovi, dijelovi za vjetrenjače, nafta, nerc, krzno i hrana neke su od najvećih skupina izvoznih proizvoda, dok se najviše uvoze lijekovi, nafta, automobili i elektronički uređaji.

Ostali ključni sektori

Danska poljoprivreda već godinama prikazi kroz značajne strukturalne promjene, krećući se prema manjem broju većih poljoprivrednih gospodarstava. Proizvodnja svinjetine najznačajnija je visoko specijalizirana gospodarska aktivnost u sklopu poljoprivredne proizvodnje, a za njom slijedi proizvodnja mlijeka, pri čemu se iz organskog uzgoja dobiva 12% ukupne količine mlijeka koja se doprema za preradu u mliječnoj industriji. Od 2000. do 2008. zaposlenost je u proizvodnom sektoru pala za 27%,

unatoč tome što je promet u tom sektoru, osim u rudarstvu i vađenju kamena, porastao za 66%. Godine 2008. prihod od proizvodnje lijekova bio je tri puta viši no 2000. Danska je 2002. prihvatila ciljeve EU-a da je potrebno doseći razinu ulaganja u istraživanja i razvoj od najmanje 3% BDP-a u javnom sektoru 71% istraživanja i razvoja odnosi se na sveučilišta. Fiksni širokopojasni internet i pristupne mreže sljedeće generacije dostupne su u 95% domova, oko 71% stanovnika barata barem osnovnim digitalnim vještinama, što je daleko iznad prosjeka EU-a od 57%.

Učenje kao priprema za bolju budućnost

Projektom u trajanju četiri godine sa sredstvima Europskog socijalnog fonda u iznosu 865 000 EUR želi se bolje pripremiti mlade ljude za obrazovanje i vještine tražene na tržištu radne snage. Inicijativa „Fakultet kao prečica prema obrazovanju” koja je provedena na Vrå Folkehøjskole u sjevernom Jyllandu razvila je tečaj koji posebnu važnost daje osobnoj motivaciji i pojašnjenju kojima se podržavaju mladi kojima je potrebna pomoć u obrazovnom sustavu. Također je usmjerena na radna mjesta u regiji u kojoj je prisutan manjak kvalificiranih radnika u građevinskom i zdravstvenom sektoru.

Ciljanu skupinu činili su mladi u dobi od 17 do 29 godina koji su se suočili s izazovima u svom redovnom školovanju te im nedostaje znanja i ambicioznosti. Mnogima od njih dijagnosticirane su socijalna anksioznost, depresija, autizam, ADHD ili Ašpergerov sindrom, a neki su bivši ovisnici o drogama ili alkoholu. Uz osnovnu školu kao njihovo najviše obrazovno postignuće ne uživaju nikakvu potporu javnosti i nisu obuhvaćeni Zakonom o općinskim uslugama niti Zakonom o zapošljavanju.

U sklopu projekta 158 sudionika dovršilo je tečaj, a njih 110 započelo je ili dovršilo neki obrazovni tečaj nakon završetka projekta. Još osam sudionika pronašlo je posao.

SAZNAJTE VIŠE:

<https://vraahojkskole.dk/>

Izgradnja kružnog gospodarstva

Projekt kojim se podržava Europski fond za regionalni razvoj usmjeren je na prijelaz na zelene tehnologije i kružno gospodarstvo putem suradnje u lancu vrijednosti i osmišljen kako bi osigurao optimalnu upotrebu resursa.

Tijekom trogodišnjeg projektnog ciklusa 37 poduzeća je steklo znanja o kružnom gospodarstvu i dobilo pomoć da razvije nove modele zelenog poslovanja i optimizira lanac vrijednosti.

Jedno od poduzeća koja su sudjelovala u projektu je Komproment ApS iz Aalborga koje prodaje građevinski materijal i razvija krovne i fasadne sustave za dansko i izvozno tržište. Uz doprinos u iznosu 502 000 EUR iz EFRR-a, projektom se pomoglo poduzeću da osmisli konkretan i izvediv zelen poslovni model koji je ostvario znatno više pozornosti i narudžbi od inženjera, arhitekata i građevinske industrije općenito.

Godine 2018. Komproment je dobio i prestižnu nagradu European SME Star Award i nagradu Construction Environment Prize.

SAZNAJTE VIŠE:

<https://www.komproment.dk/home>

Model energetske i resursne učinkovitosti

EFRR je izdvojio 1,78 milijuna EUR za projekt „Održive konačne bilance” (Bæredygtig Bundlinje) u regiji glavnog grada Kopenhagena, nastojeći poduzeća učiniti energetske i resursno učinkovitijima. Dugoročno gledano, dao je doprinos tranziciji Danske na zelenu industriju i poboljšao konkurentnost poduzeća koja se stvara putem uštede troškova ili odlučnom poslovnom razvoju zasnovanom na „zelenim načelima”.

Projekt je bio utemeljen na pretpostavci da MSP-ovi ne cijene potencijal poboljšanja na području energetske i resursne učinkovitosti, iako mnogi znaju da bi trebali istražiti takvu mogućnost.

Tijekom trajanja inicijative koja je dovršena u travnju 2019., 101 poduzeće razvilo je zelene poslovne modele, što je rezultiralo značajno nižom potrošnjom energije i materijala, kao i nižim emisijama CO₂.

Radeći i na kratkoročnim i na dugoročnim učincima projekt se pokazao uspješnim u podizanju svijesti poduzeća da će klijenti u budućnosti tražiti veću održivost svojih dobavljača. Projekt je bio tako uspješan, a potražnja toliko velika da je to iskustvo sada utkano u novu inicijativu Održiva konačna bilanca 2.0. Nju provodi Gate 21, partnerstvo među regijama, općinama, poduzećima i obrazovnim institucijama u Velikom Kopenhagenu koje radi na ubrzanju zelenih promjena i rasta.

SAZNAJTE VIŠE:

<https://bit.ly/3OT30So>

Rad na socijalnoj uključenosti

„Prostrano kako god” (Rummelig Imidt) je projekt socijalne uključenosti i zapošljavanja u središnjem Jyllandu kojim se iskušavaju i razvijaju nove metode stvaranja radnih mjesta za ljude na rubu ili izvan tržišta rada osiguravajući na taj način značajan izvor poslova u regiji.

Projektom su obuhvaćene općine, socijalni partneri i poduzeća u socijalnu uključenost iz perspektive zapošljavanja. Kombiniranjem kompetencija, resursa i znanja među sektorima stvorena su slobodna radna mjesta za ciljanu skupinu.

Također djeluje s ciljanim civilnim aktivnostima, mrežama poduzeća i poduzećima i savjetnicima socijalnog gospodarstva. Unutar tih područja pokrenuto je 14 aktivnosti za razvoj novih inicijativa za različite ciljane skupine.

Europski socijalni fond osigurao je više od 3 691 milijuna EUR za taj projekt kojim je uspostavljeno devet poslovnih mreža s više od 100 poduzeća kako bi se stvorilo uključivije tržište rada. Osim toga, projektom je pokrenut plan socijalnog gospodarstva koji pruža korisna znanja i nadahnuće, posebice na dobrobit općina. Naposljetku, projektom je ostvarena suradnja s regionalnim savjetnicima za socijalno gospodarstvo vezano uz razvoj kompetencija.

U srpnju 2019. očekivalo se da će projektom biti obuhvaćeno 800 sudionika tijekom njegova trajanja, 520 su do sada pokrenuli napredovanje, a 269 sudionika dovršilo je svoje napredovanje. Od tog broja, 89 sudionika kasnije je pronašlo posao, a šest je zaposleno u poduzećima socijalnog gospodarstva. ■

SAZNAJTE VIŠE:

<https://www.rummeligimidt.dk/>

Jačanje pametne specijalizacije u Portugalu

Države članice ažurirat će svoje Strategije pametne specijalizacije tijekom 2019. i 2020. kao dio pregovora o operativnim programima Europskog fonda za regionalni razvoj nakon 2020. Imajući to na umu, John Edwards iz Zajedničkog istraživačkog centra Europske komisije objašnjava kako se Portugal odnosi prema provedbi S3 i kako poboljšava svoju strategiju.

U ovo vrijeme prošle godine portugalska regija Centro slavila je osvajanje još jedne nagrade REGIOSTARS. Centar za poslovne i zajedničke usluge u Fundão na rubu Nacionalnog parka Serra da Estrela pomogao je podizanju dinamike okolnog područja. U nekada praznoj zgradi koju je osigurala općina, Europski fond za regionalni razvoj financirao je, među ostalim uzbudljivim inicijativama, zajedničke prostore za istraživanja i zaposlenike, zajednički uredski prostor, poslovni inkubator, digitalni laboratorij FabLab i centar za obuku. U Centru sada djeluje 14 poduzeća, uključujući četiri multinacionalna, čime je stvoreno više od 500 kvalificiranih radnih mjesta.

Međutim, usmjerenost ovog nagrađivanog projekta na informacijske i komunikacijske tehnologije nije slučajna. Ona je jedan od prioriteta Strategije pametne specijalizacije (S3) regije Centro. Štoviše, neki od povezanih pod-projekata povezani su s drugim prioritetima S3 poput šumarstva, turizma i zdravstva.

Razvoj novih ideja i međusektorskih projekata zajednički je cilj četiriju inovacijskih platformi regije utemeljenih 2015. Takvo „poduzetničko otkriće” kamen je temeljac pametne specijalizacije, a ona se u Portugalu dogodila zbog proaktivnosti regija i njihova iskoraka prema poduzetnicima.

Strategije koje podižu razinu energije

Fundão nije jedino mjesto koje pokazuje što se može postići strateškim pristupom. Primjerice, tijekom radne skupine o prioritetima na području obnovljive energije u Algarveu rođen je projekt Culatra 2030. Uz viziju razvoja decentraliziranog sustava proizvodnje električne energije, projekt je nedavno postao pilot projektom inicijative „Čista energija za otoke EU-a”.

Još jedan primjer je Madeira, gdje S3 nastoji pronaći nove prilike unutar postojeće dominantne industrijske grane, turizma. To obuhvaća projekt dizajniranja industrijske kuhinje budućnosti koji uključuje tamošnje sveučilište i međunarodni hotelski lanac sa sjedištem u Madeiri.

Otkrivanje i dijeljenje S3

Pametna specijalizacija dala je portugalskim regijama priliku da se razviju i naknadno poboljšaju svoje inovacijske strategije. Bio je to važan proces učenja jer Portugal do tada nije imao formalne regionalne inovacijske strategije. Bio je to razlog

” Pametna specijalizacija dala je portugalskim regijama priliku da se razviju i naknadno poboljšaju svoje inovacijske strategije. ”

okupljanja svih sedam portugalskih regija u Faru u svibnju 2019. Uz Algarve kao domaćina, radionica je omogućila ljudima koji upravljaju S3 da razmjene iskustva, ideje i planove, kao i da istraže prijedloge Europske komisije vezane uz pametnu specijalizaciju nakon 2020.

Sljedećeg dana rezultati radionice podijeljeni su s predstavnicima portugalske Vlade, kao i međunarodnom publikom. Sudionicima je bilo drago čuti stavove svojih španjolskih kolega o prekograničnoj suradnji te novosti talijanske Agencije za koheziju o praćenju S3.

Profesor Dominique Foray koji je uložio velik napor da se koncept pametne specijalizacije razvije i proširi iznio je u Faru

svoja razmišljanja o tome kako ga se može poboljšati. Prije svega, regijama je potreban neprekinuti proces otkrivanja, nakon što se uspostave prioritete, a ne prije toga, s ciljem stvaranja kritične mase povezanih projekata.

Svi prisutni pozdravili su naglasak na upravljanje S3 u predloženim uredbama. Na temelju živahne rasprave i entuzijastičnih prezentacija jasno je da postoji velik potencijal za inovacije u portugalskim regijama. Jačanje upravljačkih struktura i prilika za poduzetnike, istraživače i mnoge druge koji imaju interes za mjesta u kojima žive najbolji je način ispunjenja ovog obećanja. ■

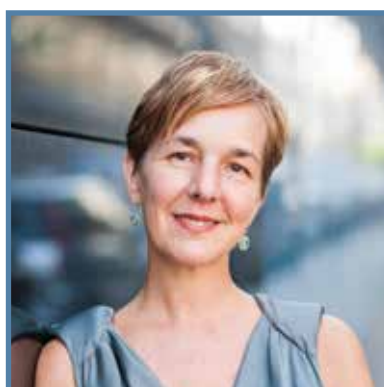

Upravitelji RIS3 iz sedam portugalskih regija, sjeverne Nizozemske i istočne Makedonije i Trakije (Grčka) sa stručnjacima za JRC projekte na Provedbi ciljane podrške za RIS3.

Određivanje kursa prema urbanoj Europi

Danas je moć gradova kao donositelja promjene očiglednija no ikad. Jasno je da budućnost Europe ovisi o tome u kakvim će odnosima biti sa svojim gradovima, kaže Anna Lisa Boni, glavna tajnica organizacije EURO CITIES.

Zašto je važan Program za gradove

Deklaracijom iz Bukurešta potvrđuje se sve veća važnost gradskih područja kao razine vlasti najbliže građanima. Ministri također prepoznaju potrebu kapitalizacije baze dokaza koje prikupljaju gradovi, kao što su partnerstva utemeljena u Programu za gradove, na način da se veći naglasak u politikama EU-a stavi na gradsku dimenziju te da to vrijedi i za druge „programe”

Naša nastojanja da promoviramo jednaka i uključiva društva s pristupom dobrim radnim mjestima za svakoga ključna su za Europu u kojoj nitko ne zaostaje. Naša sposobnost upravljanja digitalnom transformacijom i optimizacije upotrebe novih tehnologija od ključnog je značaja za uključiviju, učinkovitiju i poštenu Europu. Naša sposobnost da se nosimo s klimatskim promjenama ključna je za pretvaranje međunarodnih obveza u stvarnost. I, što je najvažnije, naš neprekinuti angažman prema građanima prilika je za premošćivanje postojećeg jaza između donositelja odluka u EU-u i javnosti.

Tri godine nakon stvaranja Programa EU-a za gradove kojim je obilježena prekretnica za Europu i gradove te nakon nedavne Deklaracije iz Bukurešta koju su usvojili ministri odgovorni za gradove, a kojom je procijenjeno stanje stvari u Programu za gradove, sada je pravo vrijeme da se pogleda u budućnost suradnje EU-a i gradova.

poput nove Povelje iz Leipziga.

Partnerski pristup koji je ugrađen u funkcioniranje Programa za gradove stvorio je okvir za zajedničko stvaranje rješenja koja uključuju više razina vlasti i dionike, a do kojih se inače ne bi došlo. EURO CITIES aktivno sudjeluje u svim partnerstvima, prenoseći stručna znanja o razvoju gradova iz šire Europske perspektive, kao i o izazovima povezanim s pravilima EU-a i financijskim alatima. Do danas su ta partnerstva generirala brojne značajne rezultate, uključujući:

- preporuku o izravnom pristupu sredstvima EU-a namijenjenima gradovima za integraciju migranata i izbjeglica, bolje povezivanje dodijeljenih sredstava s lokalnim odgovornostima

- kružne pokazatelje za gradove s pomoću kojih se prati tranzicija i jača provedba lokalno razvijenih cestovnih karti
- inovacijski akcelerator za digitalna rješenja kojim se potiče zajedničko stvaranje i umnožavanje u gradovima diljem Europe.

U bilo kojem budućem ponavljanju Programa za gradove bit će ključno osigurati da se od samog početka iskoriste ti rezultati i preporuke.

Pokazalo se da su procjene učinka na gradove još jedan uspješan način da stručnjaci za gradove pruže dokaze izravno donositeljima politika EU-a. One gradovima nude izravan kanal za iznošenje potencijalne zabrinutosti oko razvoja politika donositeljima odluka u EU-u. Kao takve one priznaju ulogu gradova kao provedbenih tijela za cijeli niz zakona EU-a te važnost njihova uključivanja u postupke upravljanja. Ovaj inovativni pristup suradnji vezanoj uz politike na različitim razinama vlasti trebao bi pomoći u postizanju boljih ishoda u oblikovanju globalne perspektive EU-a.

Organizacija EUROCIITIES politička je platforma glavnih europskih gradova. Umrežujemo lokalne samouprave više od 140 najvećih europskih gradova i više od 40 gradova partnera koji upravljaju oko 130 milijuna građana u 39 zemalja.

Snažni gradovi

Dok su događanja u EU-u vezana za Program za gradove bila uglavnom pozitivna, još uvijek postoji prostor za prilagodbu i poboljšanje određenih aspekata. Dobar početak moglo bi biti jačanje utjecaja partnerstava i uključivanje u njih. Iako bi predanost GU Regio partnerstvima trebala biti u potpunosti prepoznata, ostali GU-ovi moraju postati jednako aktivnima, posebice kada je partnerstvo povezano s tematskim fokusom GU-a. Općenitije rečeno, postojanje zajedničkih sporazuma unutar Komisije s obzirom na ulogu njezinih predstavnika u svakom partnerstvu imalo bi smisla.

Budući uspjeh suradnje EU-a s gradovima imao bi dodatne koristi od toga da Glavno tajništvo preuzme vodeću ulogu u nadgledanju angažmana Komisije u Programu. To bi bolje odražavalo međusektorski pristup donošenju politika kakav su usvojile gradske uprave.

Želimo snažnije vodstvo na razini EU-a po pitanju problema gradova. Zbog toga smo predložili nominaciju potpredsjednika Komisije koji bi bio zadužen za pitanja gradova, kako bi osigurali neprekinuti dijalog s vodstvima gradova, strateško usmjeravanje i bolju koordinaciju politika EU-a za gradove.

Godišnji samit vodstva gradova na razini EU-a koji bi okupio europske, nacionalne i gradske vođe da definiraju zajednički program, odgovornosti i aktivnosti, također bi pomogao u stavljanju pitanja gradova u prvi plan, gradeći na neformalnim sastancima Vijeća definiranim Amsterdamskim paktom (poput onoga koji je rezultirao Deklaracijom iz Bukurešta).

Stoljeće gradova

Budući da su europski i lokalni izazovi snažno povezani, lokalna „gradska” dimenzija trebala bi biti dobro shvaćena i odražavati se u europskom donošenju odluka. Upotreba alata Programa za gradove kako bi se gradove uključilo u pronalaženje rješenja za zajedničke izazove pomoći će u stvaranju jačeg EU-a, posebice ako se ishodi ugrade u razvoj dugoročnijih politika EU-a.

Moramo dodatno ojačati poticanje i vlasništvo Programa za gradove na način da „pitanja gradove” uputimo politici na vrhu, kamo i pripadaju. To znači osigurati da se nastavi razvijati prema koherentnom strateškom okviru, zajedno s razvojem nove Povelje iz Leipziga, podržavajući ulogu gradova u EU-u.

Gradovi su dom većini Europljana pa osigurajmo da „gradsko” ima svoje mjesto u donošenju odluka na svim razinama. No, idemo također uzeti vrijedne spoznaje iz ovih proboja u upravljanje na više razina i pobrinuti se da upamtimo temeljni razlog donošenja politika. Rad s gradovima znači rad s ljudima ■

SAZNAJTE VIŠE

www.eurocities.eu

MEDIJSKI PROGRAM YOUTH4REGIONS

Medijskim programom Youth4Regions podupire se razvoj sljedeće generacije novinara specijaliziranih za regionalnu politiku. Njime se te mlade Europljane potiče da izvješćuju o projektima koje financira EU.

Ovdje donosimo još dva članka koja su poslali mladi novinari koji su sudjelovali u blogerskom natjecanju YOUTH4REGIONS.

Milano je u cvatu

Francesca trenutno studira ekonomiju i društvene znanosti na sveučilištu Bocconi u Italiji, gdje se, zahvaljujući iskustvu s lokalnim novinama tijekom prve godine, specijalizirala za gospodarsko i istraživačko novinarstvo.

Manje od pola stoljeća prije Kristova rođenja rimski je pjesnik Vergilije izrazio tugu zbog gubitka svojih polja koristeći se melankoličnim riječima Meliboeusa, starijeg zemljaka koji je doživio prisilno progonstvo u grad Rim. U to je vrijeme poljoprivreda bila glavni izvor prihoda ljudi Europe i Azije koji su uglavnom živjeli na selu, dok su metropole bila okupljališta intelektualaca i političkih ličnosti.

O tada se situacija drastično promijenila: radno stanovništvo usvojilo je industrijske vještine i preselilo se u urbana središta, dok je obrađivanje zemlje ograničeno na područja u kojima se velik broj stanovništva bavi poljoprivredom. Između te dvije krajnosti pojavila se sterilna i spora tipologija područja: takozvana prigradska područja u kojima se urbana i poljoprivredna obilježja isprepliću, ponekad s neželjenim rezultatima.

Takvo će uređenje neizbježno završiti u slijepoj ulici: javlja se nova svijest o okolišu i zahtijeva proizvode pod niskim cijenama iz neposredne blizine koje je u svijetu u kojem je priroda vrlo udaljena od metropola teško pronaći. Nadalje, općinskim područjima nedostaje homogenost ljudskog kapitala: postotak NEET-ova dramatično je porastao posljednjih godina, integracija migranata u gradovima još je uvijek u tijeku, a mnoge europske zemlje, poput Italije, doživljavaju odljev mozgova među istraživačima visoke razine.

Što ako se razvoj prigradskih područja pokaže kao rješenje za obje situacije? Vergilijeve pjesme odjeknule bi u suvremenim vremenima – od brzih bi se metropole tražilo da zastanu i prisjete se svojih bukolikih vremena.

Tu nastupa „OpenAgri”, projekt koji financira EFRR, a koji predstavlja talijansku projekciju inovativnih mjera u području urbanog razvoja te za cilj ima eliminirati gore spomenute poteškoće koje stvara moderni odnos grada i sela. Usredotočen je na veće područje Milana koji je savršen primjer ekspanzivne i vrlo zahtjevne metropole okružene neplodnim i polu-napuštenim teritorijima koji trenutno ne služe ni kao naseljena područja ni polja usjeva.

Uz slogan „Nove vještine za nova radna mjesta u prigradskoj poljoprivredi”, projektom OpenAgri nastoji se stvoriti sinergija između zemljišta u prigradskim središtima te ljudskog kapitala i tehnološkog napretka.

Projekt je 2016. godine osmislila Rossana Torri, profesorica na talijanskom Sveučilištu Politecnico, a podržala ga je općina Milana koja je u projektu OpenAgri vidjela nasljeđe gradske prehrambene politike i snažne poticaje za start-up poduzeća, inovativne MSP-ove i socijalnu uključenost.

Da bismo razumjeli kako OpenAgri funkcionira, moramo predstaviti novo sjedište projekta, Cascina Nosedo, seosku zgradu na „urbanom rubu” većeg područja Milana. Ovaj visoko tehnološki i inovativni laboratorij planira biti domom najnaprednijih istraživačkih aktivnosti misije, uključujući OffiCucina, akvaponjski staklenik i razvojni centar.

Razvojni centar daleko je najplodniji i najrevolucionarniji element projekta OpenAgri kojemu je cilj imati pionirsku ulogu u europskim prigradskim poljoprivredno-prehrambenim aktivnostima. Usredotočen je na 18 odabranih aktivnosti koje karakteriziraju najsuvremenije ideje o okolišnim, tehnološkim ili društvenim rješenjima.

Primjerice, očekuje se razvoj revolucionarne inovacije za optimizaciju potrošnje vode iz „SMAF – pametne poljoprivrede za cvijeće” kojom se želi provesti „multifunkcionalni i precizni poljoprivredni projekt koji uključuje uzgoj *alimurgiche*, jestivog i aromatičnog cvijeća, koristeći se pametnim poljoprivrednim rješenjima”.

Dodatnu aktivnost vrijednu spomena provodi IO P-ORTO, zadruga koja predlaže „put zapošljavanja migranata na temelju niza aktivnosti kao što su: svjetski vrt, urbani vrtovi, upravljački model po vlastitom odabiru od strane migranata i drugo”.

Zaključno, uz značajnu pomoć EU-a, grad Milano kreće u holiističku i progresivnu misiju povećati razinu održivosti prehrane, istovremeno stvarajući nove mogućnosti zapošljavanja na visokoj razini i poboljšavajući socijalnu koheziju obnovom zaboravljenih prigradskih područja.

Bukolika atmosfera stvorena Vergilijevom romantičnom poezijom sada je prilagođena potrebama gradskog života 21. stoljeća. Grad i selo više nisu različite i nespojive stvarnosti, već se nalaze u prijelaznom razdoblju homogeno kombinirajući tehnološki napredak tipičan za metropole i ekološku održivost ruralnih prostora.

*” A mi rođenu zemlju i polja ostaviv mila:
S doma bježimo, dok mirno, o Titire, činiš u hladu
Ti „Amarilide krasne” razl’jegat se imenom gaje. ”*

Vergilije, Ekloge I

Socijalna uključenost za bolju budućnost: glazba za naše uši

Maknite djecu s ulice i smjestite ih u društveno okruženje učenja, discipline i poštovanja. To je cilj projekta Orquestra Geração koji je podržala Europska unija, a koji rezultate donosi od 2007.

Sve je počelo u osnovnoj školi Miguel Torga u gradu Amadora u Portugalu, ali danas u toj inicijativi sudjeluju 22 škole. Orquestra Geração, ili orkestar generacije, projekt je društvene akcije koji se provodi u školama koje se nalaze u problematičnim područjima. Ideja je učenicima omogućiti besplatno glazbeno obrazovanje, uz redovito školovanje od prvog do trećeg ciklusa osnovnog obrazovanja.

Projekt glazbenog obrazovanja koji se sufinancira iz Europskog fonda za regionalni razvoj s više od 350 000 EUR svoje korijene ima u filozofiji koja ne potječe iz Europe, već iz Venezuele. Godine 1973. José António Abreu pokrenuo je El Sistema, odnosno sustav, model koji je od tada prihvaćen širom svijeta.

Uspješni student glazbe i pijanist José António uspio je stvoriti alat za osnaživanje djece koja žive u ugroženim područjima u svojim zemljama. Na temelju toga je, zajedno s više od 900 000 učenika i 10 000 nastavnika, osnovao Venezuelanski nacionalni sustav omladinskih i dječjih orkestara.

Model je uspješno kopiran i u Portugalu. Orkestrom upravljaju Nacionalni glazbeni konzervatorij i Udruženje simfonijskih orkestara mladih portugalskog sustava mladih. S oko 80 nastavnika dodijeljenih ovom projektu moguće je početi zadovoljavati sve veću potražnju. Učenici mogu odabrati bilo koji instrument simfonijskog orkestra, udaraljke ili čak zbrsku glazbu. Ta raznolikost omogućuje svima da imaju ključnu ulogu u grupi i jača ideju zajedničkog rada u zajedničkom interesu.

Ključna je riječ uključivost. Helena Lima, koordinatorica za obrazovanje pri Orquestra Geração, naglašava važnost stvaranja ove mreže orkestara za mlade kako bi se osiguralo potpuno obrazovno iskustvo za sve, posebno za „djecu i adolescente koji

Maria Inês se nada da će sljedeće godine diplomirati komunikologiju/novinarstvo na portugalskom Sveučilištu u Portu. S velikim zanimanjem za međunarodna pitanja, trenutačno je aktivna kao novinarka amaterka pisanjem za razne sveučilišne novine i časopise.

su socijalno i obrazovno ugroženi". U biti, projekt ima snažan socijalni element povezan s obrazovanjem te pomaže poboljšati neke nedostatke uočene u podučavanju u školama koje se smatraju problematičnima.

Helena vjeruje da sudjelovanje u orkestru može pomoći riješiti „poteškoće” koje imaju neki učenici i „visoku stopu prekida školovanja” u tim školama. Intenzivnim probama orkestra

i satovima glazbe izvan nastave za učenike, moguće je integrirati mlade u društvo i potaknuti njihov razvoj i samopoštovanje. „Timski rad”, „suradnja, predanost i poštovanje” su, prema Heleninim riječima, temeljne vrijednosti ovog orkestra.

Orkestar se nada kako će u budućnosti proširiti svoje aktivnosti i promicati projekt preko granica, osobito u afričkim zemljama u kojima se govori portugalski. Inicijativa trenutačno ispunjava svoje ciljeve i mnogi mladi ljudi to vide kao sjajnu priliku da svoje slobodno vrijeme provode proučavajući partituru ili vježbajući glazbenu ljestvicu do savršenstva. Projekti socijalne integracije, poput ovih, ključni su za potpuni razvoj društva i borbu protiv nejednakosti. A znajući to može biti samo glazba za naše uši. ■

TOČKE PODATAKA

Praćenje napretka ulaganja u sklopu kohezijske politike

U rujnu 2019. Komisija je objavila najnovije podatke kojima se ističe napredak ulaganja u okviru programa kohezijske politike za razdoblje 2014. – 2020. Od lipnja 2018. do lipnja 2019. ukupna količina ulaganja u projekte u realnom gospodarstvu porasla je za oko 90 milijardi EUR. Udio proračuna kohezijske politike za razdoblje 2014. – 2020. namijenjen projektima iznosi 81 % od ukupno dostupnih 485 milijardi EUR. Istovremeno, isplate projektima dosegle su 29,4 % ukupnog proračuna, odnosno 143 milijarde EUR.

1. Što nam govore podatci osim velikih brojeva u naslovima?

Na temelju detaljnih podataka izrađene su „informativne karte” s napretkom ulaganja prema fondovima, zemljama, temama i pojedinačnim programima. Primjerice, možemo vidjeti različite stope napretka u okviru svakog fonda kohezijske politike.

Napredak ulaganja također varira od zemlje do zemlje: Mađarska, Nizozemska, Luksemburg i Cipar imaju najviše stope ulaganja kohezijske politike dodijeljene projektima (dogovoreno). Nizozemska, Finska, Cipar i Švedska najbolji su u smislu potrošnje.

2. Zašto se čini da su neke zemlje tijekom vremena konstantno ispred ili zaostaju za prosjekom EU-a?

Postoje važne razlike u stopama dogovorenih projekata i izdatcima oko prosječnih stopa. Varijacije u „dogovorenim stopama” djelomično su objašnjene nacionalnim praksama u odabiru manje ili više zrelih projekata ili kašnjenjem u postupku odabira. Kašnjenja u potrošnji mogu se odnositi na čimbenike poput sporog odabira, velike prisutnosti višegodišnjih infrastrukturnih projekata ili odabira manje zrelih projekata.

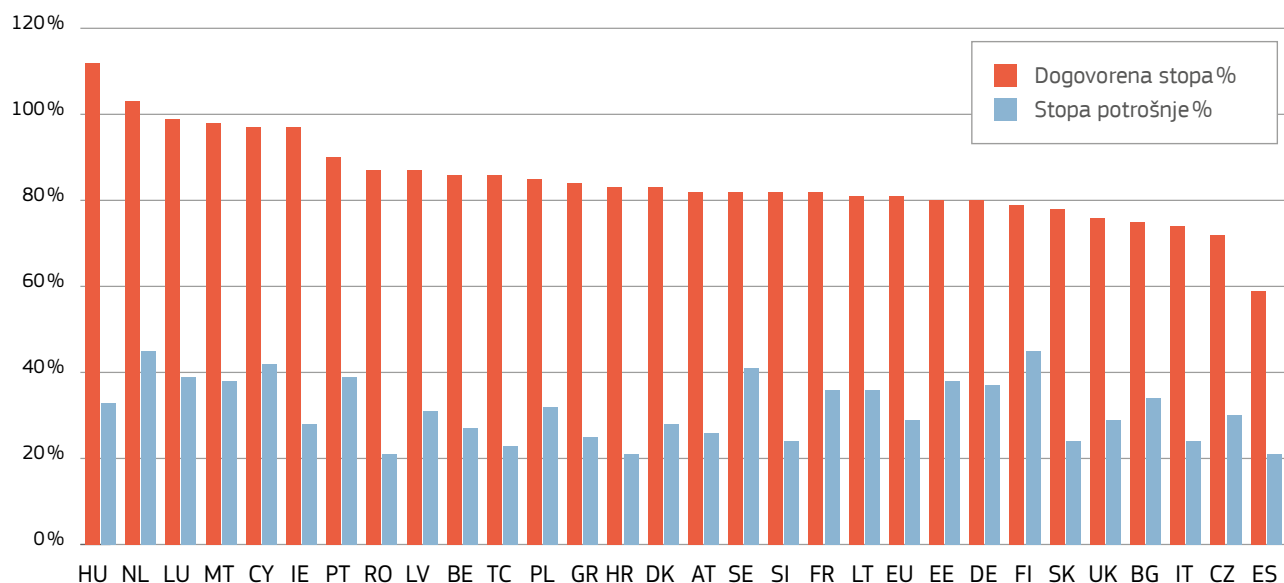
Za više informacija pročitajte ovu priču <https://t.co/AMPl0GsUAb> u kojoj je objašnjeno kako pročitati najnoviji dijagram – dijagram raspršenja „leteće zastave” – i razumjeti neke od potencijalnih razloga različitih stopa napretka.

Napredak ulaganja kohezijske politike za razdoblje 2014. – 2020. prema fondu na kraju lipnja 2019. (milijarda EUR)

	Ukupno planirano ulaganje za razdoblje 2014. – 2020.	Ukupno dogovoreno ulaganje u lipnju 2019.	% dogovoreno	Ukupna potrošnja u lipnju 2019.	% potrošnja
KF	74,8	67,9	91 %	23,3	31 %
EFRR	278,9	225,4	81 %	75,2	27 %
ESF	120,7	91,1	75 %	38,7	32 %
YEI	10,3	9,2	89 %	5,2	51 %
Sveukupan iznos	484,8	393,6	81 %	142,5	29 %

Izvor: OTVORENA PODATKOVNA PLATFORMA FONDOVA ESI <https://t.co/SisUVGjm6x>
Interaktivni dijagram s nominalnim vrijednostima u EUR: <https://t.co/SIVHNbsN78>

Napredak ulaganja kohezijske politike za razdoblje 2014. – 2020. prema zemlji na kraju lipnja 2019.

Izvor: OTVORENA PODATKOVNA PLATFORMA FONDOVA ESI <https://t.co/SisUVGjm6x>
Interaktivni dijagram s nominalnim vrijednostima u EUR: <https://t.co/kJHDLSeVmg>

3. Koga će taj skup podataka zanimati?

Skup podataka bit će zanimljiv nizu dionika i istraživača kohezijske politike. Skup podataka do kolovoza 2019. pregledalo je više od 29 000 korisnika, a preuzelo ga je njih gotovo 6 000!

Ti podatci olakšavaju praćenje uporabe planiranih ulaganja. S obzirom na bogate programske i tematske detalje i činjenicu da se provodi godišnja snimka stanja, oni su ključan izvor referentnih podataka o napretku ulaganja.

4. Kako se podatci prikupljaju?

Programima kohezijske politike prikupljaju se financijski podatci dogovorenih (odabranih) projekata i predstavljaju Komisiji tri puta godišnje, s krajnjim rokovima 31. prosinca,

30. lipnja i 30. rujna. Komisija zatim uspoređuje financijske podatke s programskim financijskim planovima. Skup podataka redovito se ažurira kako bi odražavao ispravke unesene programima.

Potražite podatke na Otvorenoj podatkovnoj platformi fondova ESI:

Na Otvorenoj podatkovnoj platformi fondova ESI također ćete pronaći unaprijed oblikovane dijagrame „implementirane financije” s uvidom u podatke o pregledu, temi, fondu, zemlji i stranicama programa: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview>

Ovom je pričom objašnjen način čitanja animiranih dijagrama raspršivanja na temelju ovih financijskih podataka: <https://t.co/AMPLoGsUAb>

Postoji li neka tema o kojoj biste željeli da se govori u budućim objavama u TOČKAMA PODATAKA Panorame?

Postoji li skup podataka koji biste željeli da postavimo na Otvorenu podatkovnu platformu fondova ESI?

Ako postoji, pošaljite e-poruku na adresu: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Pratite raspravu na TWITTERU #ESIFOpenData

ili se pretplatite se na naš bilten <https://europa.eu/!UM69Hx>

#CohesionEval2019 Ulaganje u našu zajedničku budućnost

Od 20. do 21. rujna 2019. Bukurešt je bio domaćinom 8. Konferencije za evaluaciju kohezijske politike koju je organizirala Komisija u okviru rumunjskog predsjedanja Vijećem EU-a. Naziv konferencije „Ulaganje u našu zajedničku budućnost” podsjetnik je na načelo solidarnosti na kojem je utemeljena kohezijska politika te da je za tu politiku koja se provodi pod zajedničkim upravljanjem ključna suradnja s državama članicama.

Otvarajući konferenciju povjerenica Crețu naglasila je da se politikom podržavaju ulaganja kojima se poboljšava kvaliteta života građana EU-a. U kontekstu budućeg Višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) povjerenica je navela glavne izazove za buduću kohezijsku politiku, uključujući upotrebu dokaza o tome što stvarno djeluje kako bi se neprestano poboljšavala snažna orijentiranost prema učinkovitosti u pripremi budućih programa i jačanju veza s Europskim semestrom.

Rumunjski potpredsjednik Vlade g. Suciú poželio je sudionicima dobrodošlicu, naglasivši mogućnost kohezijske politike da se neprestano prilagođava kako bi ostala relevantnom unatoč promjenjivim okolnostima. Intervencija rumunjske ministrice

europskih fondova, gđe Minzatu, naglasila je važnost procjene kohezijske politike da proširi konkretne rezultate među građanima kako bi spriječila neutemeljene kritike. G. Schneider, član Europskog odbora regija, naglasio je da je procjena ključni alat u ilustriranju kako je ova politika doprinijela promjeni regija EU-a na bolje.

Rad na svojoj ulozi

Tijekom dvodnevne rasprave u sklopu osam tematskih radionica stručnjaci su raspravljali o ulozi i funkciji praćenja i procjene u različitim scenarijima, poput integriranih teritorijalnih strategija i strategija pametne specijalizacije. Upravljanje velikim podacima, njihova dostupnost i pouzdanost te sustavi procjene na nacionalnoj razini, razini EU-a i međunarodnoj razini našli su se među najvažnijim temama o kojima se raspravljalo na paralelnim radionicama. „Što funkcionira, a što ne funkcionira u kohezijskoj politici” bio je provokativan naziv pete radionice koja je bila usmjerena na doprinos *ex-post* procjene razdoblja 2007. – 2013. pojednostavljenju i fleksibilnosti prijedloga Komisije za buduće programsko razdoblje.

Publici je potom bilo postavljeno ovo provokativno pitanje: „Koja je najvažnija uloga procjene?” Odgovornosti, učenje politike i komunikacija bili su istaknuti kao osnovni elementi za koje je procjena korisna, a potom se o njima raspravljalo na finalnoj plenarnoj sjednici.

Procjena kao uzročnik promjene

Gđa Ivanova, starješina Komore II „Ulaganja za koheziju, rast i uključivost” Europskog revizorskog suda, naglasila je da su procjene *ex ante*, procjene u sredini razdoblja i procjene *ex post* sve nužne i komplementarne: neke su nužne u kreiranju politika dok su druge ključne za ilustriranje rezultata i jačanje odgovornosti građana.

Procjena može biti pravi uzročnik promjene, kako kaže gđa Hristcheva, voditeljica Odjela za procjenu i Europski semestar u GU Regio. Može pokazati jesu li ulaganja bila pravilno kreirana, točno usmjerena i može li se njima promicati dodana vrijednost, na taj način ostvarujući ulogu u poboljšanju kreiranja politika i njihovoj provedbi u budućnosti.

Preduvjet za provođenje pouzdanih procjena utemeljenih na dokazima počiva na dostupnosti i pouzdanosti podataka. Međutim, kako je gđa Gaffey, predsjednica Regulatornog nadzornog odbora, naglasila, veliki brojevi ne bi se trebali upotrebljavati kao štit za skrivanje nedostataka javnih politika: političari bi trebali nastojati izgraditi snažnu priču kako bi građanima omogućili da razumiju dostignuća i objasne zašto neki programi ne dostižu svoje planirane ciljeve.

Intervencije kohezijske politike bave se *inter alia* inovativnim i najsuvremenijim idejama koje, po svojoj prirodi, uključuju rizike. Stoga bi, prema mišljenju g. McCanna, profesora na University Management School u Sheffieldu, ta politika trebala dopustiti neuspjeh, a političari bi trebali naučiti prihvatiti da eksperimentiranje ne vodi baš uvijek k uspjehu. Procjena nije stvar davanja sudova i ocjena, njezin cilj je dati povratnu informaciju kako bi se poboljšala neka politika.

Širenje informacija

Odnosi zasnovani na povjerenju i dobri komunikacijski planovi za širenje podataka o procjenama mogu pomoći u izbjegavanju situacija u kojima kritičari pretjerano naglašavaju pojedine negativne ishode kako bi napali politiku, dok je možda potrebno više vremena za materijalizaciju njezinih pozitivnih postignuća, ali ona može stvoriti neke dugoročne učinke i utjecaje. Nadalje, političari i stručnjaci trebali bi komunicirati rezultate i ne-

uspjeh koristeći se različitim pristupima ovisno o publici, istovremeno izbjegavajući upadanje u zamku pretjeranog pojednostavljanja i provođenja „marketinške vježbe”.

Gđa Toader, državna tajnica u rumunjskom ministarstvu europskih fondova, zatvorila je konferenciju naglašavajući svestransku važnost strukturiranih procjena: kreatorima programa procjena je potrebna kako bi razumjeli gdje su moguća poboljšanja; građanima i poreznim obveznicima potrebna je da bi vidjeli kako se troši njihov novac; a političarima je potrebna da bi osnažili svoje djelovanje prilikom kreiranja budućih politika.

Osim diskusije o procjeni i budućim poboljšanjima, konferencija je također pružila izvrsnu priliku za umrežavanje dionika iz država članica, od akademika do praktičara te kreatora politika i osoba koje ih oblikuju.

Odano je veliko priznanje značajnom poslu obavljenom na području kohezijske politike te ulozi Komisije kao snažnog zagovaratelja i moderatora procjene. Erik von Breska je kao glavni direktor GU Regio za politike naglasio da procjena predstavlja kamen temeljac u ciklusu politike, pri čemu se i proces procjene i njegovi rezultati upotrebljavaju kako bi se podržala provedba programa i razvila budućnost politike. Glavni prioritet bit će postavljanje realnih i ambicioznih ciljeva kako bi se osmislile jasne i izvedive intervencije u koheziju za borbu s izazovima koji su pred nama. ■

SAZNAJTE VIŠE

Web-mjesto konferencije, uključujući prezentacije država članica o procjenama, video isječke i postere:

<https://europa.eu/lup98Ct>

Javni podatkovni portal o fondovima ESI:

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

Mreža za procjenjivanje: https://ec.europa.eu/regional_policy/hr/policy/evaluations/network/

Fond solidarnosti EU-a 2002. – 2017. spreman za svaku situaciju

Fond solidarnosti EU-a instrument je politike stvoren 2002. kako bi se njime podržale intervencije EU-a prilikom velikih katastrofa u državama članicama EU-a i pristupnim zemljama, kao što su poplave, potresi, vulkanske erupcije, šumski požari, suša i druge prirodne katastrofe. Sredstva fonda mogu se mobilizirati nakon što pogođena zemlja podnese prijavu, uz uvjet da katastrofa u pitanju opravdava intervenciju na europskoj razini.

Godine 2014. revidiran je regulatorni okvir Fonda solidarnosti EU-a (FSEU): Djelovanje FSEU-a sada je propisano Uredbom Vijeća (EZ) br. 2012/2002 kako je izmijenjena Uredbom (EU) br. 661/2014 Europskog parlamenta i Vijeća. Reformom je uveden niz promjena u aktivnostima Fonda, poput razjašnjavanja kriterija za mogućnost prijave u slučaju regionalnih katastrofa, produljenja regulatornog roka za prijave, produljenja razdoblja provedbe te uvođenja avansnih plaćanja.

Između 2012. i 2017. FSEU je mobilizirao 5,24 milijardi EUR za intervencije u 84 katastrofalna događaja u 23 države članice i jednoj pristupnoj zemlji. Otprilike 90% tih sredstava bilo je dodijeljeno u slučaju katastrofa koje su generirale značajne štete na nacionalnoj razini, prvenstveno kao pomoć kod potresa, poplava i oluja.

Bez obzira na to, Fond također intervenira u katastrofe manjih razmjera, poput regionalnih događanja i onih u susjednim zemljama. Na slici je prikazana distribucija svih intervencija FSEU-a po godini katastrofe, kategoriji katastrofe (velika, regionalna, u susjednim zemljama), vrsti katastrofe (poplava, oluja, potres, šumski požar) te iznosu potpore EU-a (koja je prikazana veličinom kružnice).

Kao što je prikazano, jedna od karakteristika okruženja u kojem Fond djeluje je izrazita nepredvidivost pojavljivanja i razmjera katastrofa po godinama. Primjerice, kada je u pitanju učestalost, vršne godine s najviše pojavljivanja katastrofa bile su zabilježene 2010. i 2014. (s najmanje 10 događaja po godini), dok su za FSEU najmirnije godine bile 2004., 2006. i 2011.

Značajna poboljšanja

Iz tog razloga sredstva za taj fond ne odobravaju se unaprijed na godišnjoj razini u proračunu EU-a. Ona se umjesto toga zasnivaju na godišnjem proračunskom maksimumu koji od 2014. iznosi 500 milijuna EUR u cijenama iz 2011., uz mogućnost prijenosa u sljedeću godinu sredstava koja nisu upotrijebljena u tekućoj godini.

Obuhvaćajući djelovanje Fonda od njegovog osnutka 2002. pa sve do 2017., procjenom FSEU-a analizirana je njegova provedba i učinkovitost po pitanju iskoristivosti i vremenske učinkovitosti odobrenja, provedbe i tijeka intervencije; uloga revizije Fonda provedene 2014.; sinergije između FSEU-a i drugih instrumenata politike EU-a za upravljanje rizikom od katastrofe; i percepcija dionika o dodanoj vrijednosti EU-a ovog instrumenta politike EU-a te njegovoj ulozi u nadahnjivanju budućeg razvoja politika u nacionalnim sustavima za upravljanje rizikom od katastrofe.

Provedena između rujna 2018. i ožujka 2019., procjena je slijedila načela boljih propisa EK-a, pružajući dokaze za pet kriterija procjene: djelotvornost, učinkovitost, koherentnost, relevantnost i dodana vrijednost EU-a. Osim toga, također je razmatrano načelo procjene specifično za ovaj instrument, solidarnost EU-a.

Procjenom je otkriveno da se, posebice zbog reforme iz 2014., provedba Fonda značajno poboljšala, najviše s obzirom na stopu odobrenja zahtjeva za regionalne katastrofe te s obzirom na vrijeme uspostave potpore Fonda na terenu.

Fond solidarnosti EU-a za razdoblje 2002. – 2017. (prema godini, kategoriji i vrsti katastrofe te veličini bespovratnih sredstava)

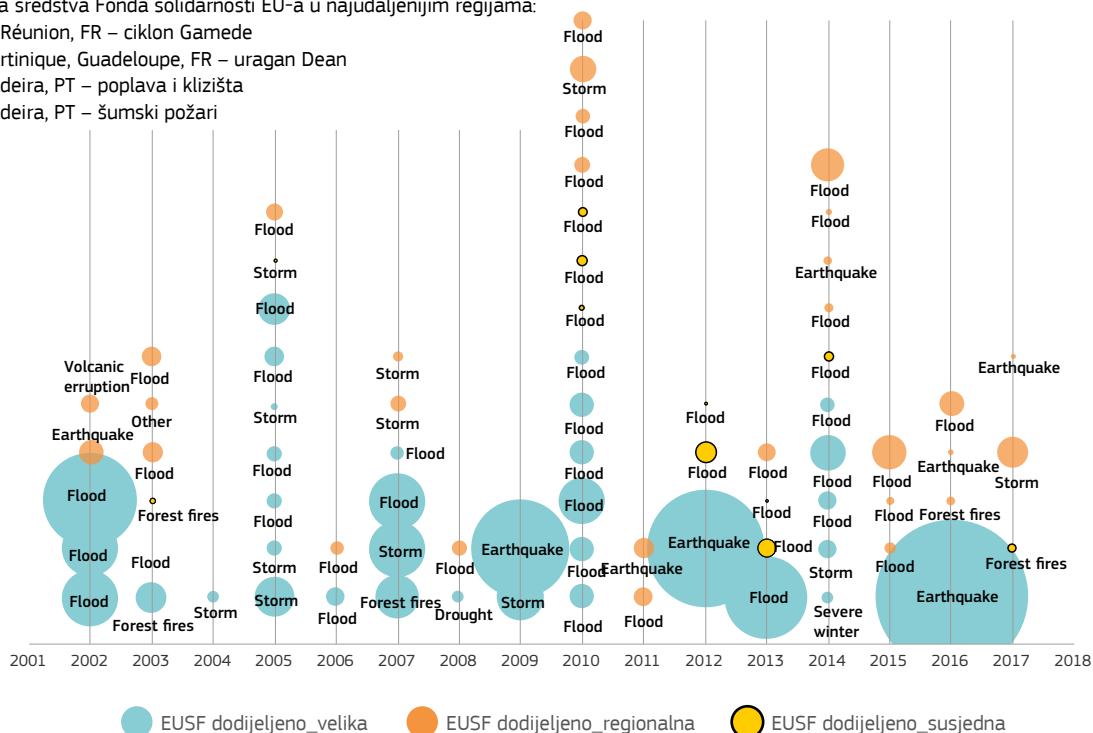
Bespovratna sredstva Fonda solidarnosti EU-a u najudaljenijim regijama:

2007. – La Réunion, FR – ciklon Gamede

2007. – Martinique, Guadeloupe, FR – uragan Dean

2010. – Madeira, PT – poplava i klizišta

2016. – Madeira, PT – šumski požari

^ Slika prikazuje 84 slučaja Fonda solidarnosti EU-a odobrena za financiranje katastrofa dok kojih je došlo između 2002. i 2017.
Izvor: Europska komisija, podaci praćenja 2002. – 2017.

Nakon reforme 2014. vjerojatnost uspješne primjene potpore FSEU-a pri regionalnim katastrofama porasla je s 31 % na 85 %, uz uklanjanje nesigurnosti s obzirom na prihvaćanje prijave. Kada je u pitanju brzina primjene, vrijeme od prijave do isplate punog iznosa potpore FSEU-a smanjeno je za 12 %, iako i dalje iznosi otprilike godinu dana. Bez obzira, početna financijska ograničenja u državama članicama suočenima s prirodnim katastrofama značajnih razmjera također se mogu riješiti na način da se zatraži avansna isplata FSEU-a unutar kratkog roka od prijave.

Analizom u sklopu procjene također su prepoznati kanali budućeg razvoja, poput boljeg usklađivanja uvjeta Fonda za prihvaćanje s načelom „bolje ponovne izgradnje” u upravljanju rizikom od katastrofe, u skladu s kojim je faza oporavka nakon katastrofe ključna za izgradnju otporne infrastrukture.

Daljnja se poboljšanja, primjerice, odnose na promidžbu dobrih praksi i razvoj robusnih metodologija za procjenu štete u državama članicama kako bi se osigurala optimalna upotreba potpore FSEU-a. Komunikacijska nastojanja za intervencije FSEU-a također će biti pojačana kako bi se povećala vidljivost napora EU-a za ostvarenjem solidarnosti u državama članicama.

Konačno, procjenom je zaključeno da je Fond prilagodiv i fleksibilan instrument za intervencije EU-a u situacijama katastrofe, što daje dodanu vrijednost EU-a odgovorima na katastrofe u državama članicama i pristupnim zemljama.

Komisija predlaže da se u budućnosti izmijeni zakonodavna osnova FSEU-a na način da se on može upotrebljavati i kao pomoć državama članicama u ublažavanju izlaska Ujedinjene Kraljevine iz EU-a u područjima i sektorima koji će biti najviše pogođeni, posebice u slučaju malih i srednjih poduzeća koja su značajno izložena upravama Ujedinjene Kraljevine i javnim upravama. Štoviše, Komisija predlaže povećati avansne isplate iz Fonda s 10 % na 25 % (ili na maksimalno 100 milijuna EUR) ukupne financijske potpore od koje se očekuje da će pomoći u ubrzanju plasmana sredstava državama članicama koje traže potporu.

SAZNAJTE VIŠE

Prijedlog Komisije kojim se mijenja Uredba Vijeća (EZ) br. 2012/2002:

<https://europa.eu/!Kp48yu>

<https://europa.eu/!Hx63Jd>

Projekt „Road Trip” ponovno počinje

U drugoj sezoni projekta GU Regio Road Trip, dva tima od četiri mlade osobe istodobno posjećuju 17 zemalja EU-a i nadaju se da će im to biti avantura života. Svaka skupina sastoji se od osobe za izradu videozapisa, copywritera, fotografa i prezentera koji imaju zadatak snimiti svoja iskustva tijekom posjeta i saznati više o projektima koje financira EU u raznim europskim regijama.

Ruta tima Travelbugs počinje na Ålandskim otocima u Finskoj i završava na Kanarskim otocima u Španjolskoj.

Dayana, 22-godišnja glumica, potječe iz Bugarske, ali sada živi u Engleskoj. Druželjubiva osoba koja uživa u boravku na otvorenom i sklapanju novih prijateljstava. U slobodno vrijeme bavi se sportom, čita i piše poeziju, što je jedna od njezinih najvećih strasti.

Rareš je 27-godišnji Rumunj koji u Italiji živi 12 godina. Bavio se međukulturnim posredovanjem, ali odrekao se toga kako bi slijedio svoju strast: fotografiju. Voli stvarati nove stvari, a opušta se igrajući računalne igre, gledajući filmove, TV serije i YouTube. Omiljeni mu je citat: „Kreativnost je nova pismenost!”

Elliot, 19-godišnjak iz Švedske, upravo je maturirao i sanja o tome da postane slobodni fotograf i videograf. On je samouki YouTube i filmski amater, a oduševljavaju ga indie dokumentarni filmovi – posebno oni koji prikazuju ljepotu našeg svijeta. Kad mu treba odmor voli ići u duge šetnje, piti kavu i slušati glazbu. Možda će na ovom putovanju snimiti vlastiti dokumentarni film!

Vanessa je 24-godišnja južnoafrikanka koja živi i studira u Mađarskoj. Oduvijek je sanjala o putovanju po Europi, pa kad se ukazala prilika, nije oklijevala. U slobodno vrijeme Vanessa voli čitati knjige o samopomoći i piše blog o hrani i prehrani.

Ruta tima Calma počinje u Dublinu u Irskoj i završava u Nikoziji na Cipru.

Panos je 23-godišnji vlogger iz Cipra koji je živio u Grčkoj, Australiji i Cipru tijekom posljednje četiri godine. Sa svojom kamerom putovao je kroz Aziju i sudjelovao u projektu putovanja u trajanju od 100 dana, povezujući svijet sklapanjem prijateljstava. Obožava spavati, šaliti se na svoj račun, gledati svijetlu stranu života i nasmijavati ljude (što prilično dobro radi)!

Selina je 22-godišnjakinja iz Njemačke koja je živjela u četiri različita grada tijekom prošle godine. Upravo je diplomirala novinarstvo, a strast joj je izvješćivati o društvenim i ekološkim pitanjima. U slobodno vrijeme Selina obožava posjećivati glazbene festivale, biti u prirodi i istraživati nove stvari.

Wijnand je 26-godišnji filmaš iz Nizozemske. Obožavao je meso, ali je postao vegetarijanac iz etičkih razloga. Na putu se raduje upoznavanju ljudi i slušanju njihovih priča tijekom tih avantura: kako su odrastali, što ih motivira i kako vide budućnost?

Olga je 19-godišnja studentica iz Poljske koja se odlučila pauzirati godinu dana kako bi doživjela avanturu života. Ljubiteljica je umjetnosti i znanosti. Nada se da će u sklopu projekta „Road Trip” stvoriti uspomene koje će pamtili godinama! ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://roadtripproject.eu/>

Vožnja kanuom u mađarskom zaštićenom području Tokaj-Bodrogzug

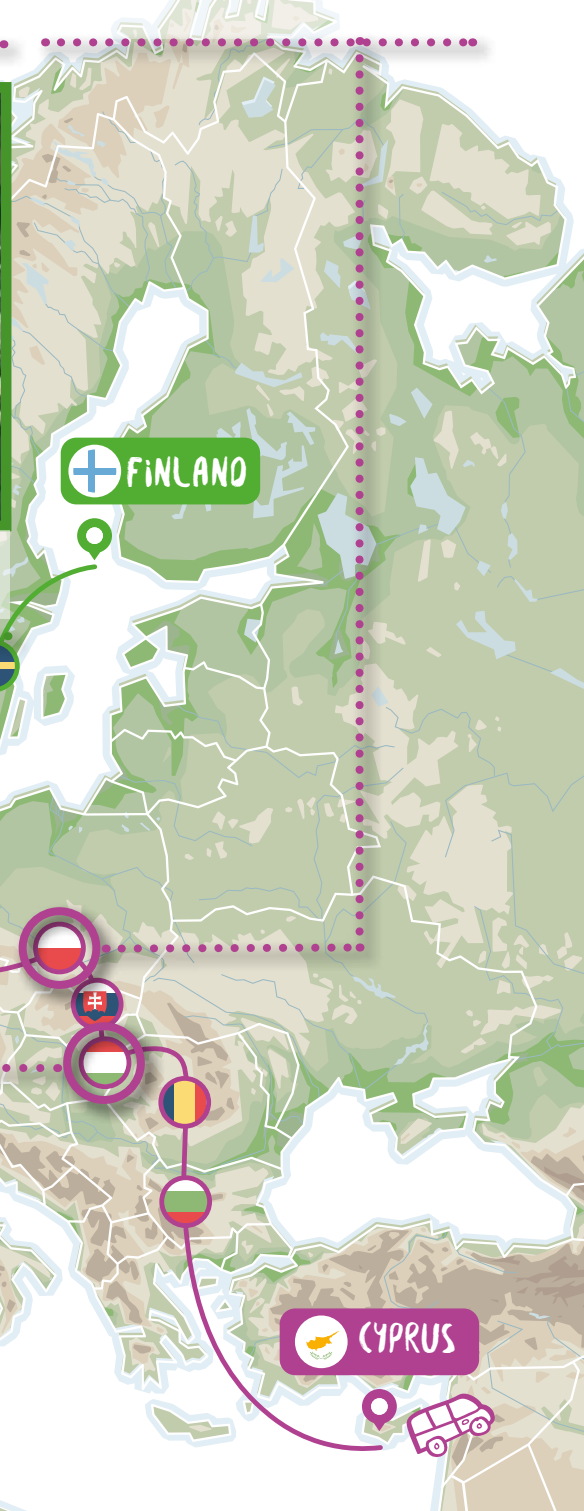
Iskopavanje europske industrijske baštine u rudniku ugljena i muzeju u Šleskoj (Poljska)

Timska fotografija u Luksemburgu s Charlesom Elsenom, jednim od potpisnika Schengenskog sporazuma

Uspon na vrh u Njemačkoj s pogledom iz zraka na park u Duisbergu

 SPAIN

 IRELAND

 FINLAND

 CYPRUS

PANORAMA
pozdravlja vaše
priloge!

Rubrika Svojim riječima časopisa *Panorama* u kojoj dionici na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini navode svoja postignuća za razdoblje 2014. – 2020. i dijele svoja stajališta o tekućim i ključnim raspravama o kohezijskoj

politici nakon 2020. godine. *Panorama* pozdravlja priloge na vašem jeziku koje možemo objaviti u narednim izdanjima. Obratite nam se na adresu regio-panorama@ec.europa.eu za dodatne informacije o smjernicama i rokovima.

Direktiva o socijalnim inovacijama u Donjoj Saskoj – upravljanje društvenim promjenama

Naše se društvo suočava sa sve bržim strukturnim promjenama, dijelom i zbog demografskih promjena i digitalizacije. Njima se nije moguće baviti samo s pomoću tehničkih inovacija. Stoga Donja Saska već niz godina ispituje socijalne inovacije usmjerene na promjenu društvenih struktura.

U trenutačnom razdoblju financiranja EU-a sredstva ESF-a po prvi se put mogu upotrijebiti za podršku socijalnim inovacijama. Smjernicama „Socijalne inovacije” Donje Saske promiču se „inovativni pristupi koji doprinose rješavanju društvenih izazova i zadovoljavanju lokalnih i regionalnih potreba”.

Široki spektar financiranja sponzorima projekata daje što je više moguće slobodnog prostora. Donja Saska odabrala je novi pristup financiranja kako bi razvila projekte izrađene po mjeri, a koji se mogu prenijeti i na druge dijelove države.

Birgit Honé
*Ministrica za savezna i europska pitanja
te regionalni razvoj u njemačkoj saveznoj
državi Donja Saska*

Suradnjom s lokalnim sudionicima, projekti su namijenjeni oblikovanju trajnih struktura. Tri ureda za socijalnu inovaciju podnosiocima prijave pružaju potporu pri razvoju projekata, istovremeno im nude mogućnost organiziranja transnacionalne suradnje ili razmjene iskustava širom Europe.

S jedne se strane financiranje osigurava za projekte koji pomažu u prilagođavanju promjenama u svijetu rada, a s druge strane onima koji poboljšavaju pristup socijalnim i zdravstvenim uslugama.

Do danas financiranih 40 projekata uključuje zdravstvenu zaštitu, mobilnost i telemedicinu, prevladavanje jezičnih barijera i projekte vezane uz izbjeglice. Dodatnih 15 do 20 projekata bit će pokrenuto 2020.

Donja Saska pokrenula je eksperiment s Direktivom o socijalnim inovacijama. Ne nedostaje ideja za rješavanje lokalnih izazova u regijama. Međutim, potreban je pravi okvir za omogućavanje fleksibilnijeg i jednostavnijeg financiranja koje će rezultirati projektima koji se koriste novim pristupima.

Direktiva je na terenu dočekana s velikim zanimanjem i isprobani su mnogi novi pristupi, što je rezultiralo pojavom novih mreža i zajedničkim radom.

Socijalne inovacije imaju veći prioritet u okviru fonda ESF+ koji je planiran za razdoblje financiranja 2021. – 2027. godine. Čak i ako se konkretni oblik tek treba finalizirati, iz prethodnih regulatornih prijedloga može se pretpostaviti da će Donja Saska i dalje imati priliku razvijati i poticati projekte socijalnih inovacija u participativnim postupcima. ■

NOVOSTI [UKRATKO]

Podatci pokazuju da se kohezijska politika bori protiv klimatskih promjena

Kako bi se postigli dogovoreni klimatski i energetske ciljevi EU-a do 2020. godine, Europska komisija obvezala se podržati klimatsko djelovanje s ciljem od najmanje 20% višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2014. – 2020. Takva je politička obveza dio šireg napora za usmjeravanje klimatskog djelovanja i davanja doprinosa naporima za ublažavanje klimatskih promjena te prilagodbu našeg prirodnog i ljudski izgrađenog okoliša i gospodarstva očekivanom utjecaju. Po prirodi i opsegu ciljeva EFRR i Kohezijski fond važan su doprinos općem cilju praćenja EU-a. Ukupno 54,8 milijardi EUR iz tih fondova ulaže se u razdoblju 2014. – 2020. Sada možete pratiti planirana ulaganja i napredak njihove provedbe koristeći se otvorenim podatcima.

Pročitajte ovaj blog u kojem se otvara prozor s detaljnim podatcima: <https://bit.ly/33jRQYv>

Ključna postignuća kohezijske politike u razdoblju 2014. – 2020.

Nova je prezentacija <https://europa.eu/lxX99ku> dostupna na mreži. Odabrani ciljevi ulaganja i dosadašnji napredak u njihovu postizanju predstavljani su u sklopu triju naslova:

- > Pametna Europa: istraživanje i inovacije, digitalno gospodarstvo, MSP-ovi
- > Održiva Europa: niskougljično gospodarstvo, okolišne i klimatske aktivnosti, mrežne infrastrukture
- > Uključiva Europa: tržište rada, socijalna uključenost i ljudski kapital

Tekst u nastavku uglavnom se odnosi na ciljne vrijednosti krajem 2017. (osim ako nije drugačije navedeno), dok su ciljevi postignuća stavljeni u širi kontekst. Dijagrami (omogućuje [#ESIFOpenData](#)) će biti ažurirani s najnovijim dostupnim podatcima u prosincu 2019.

Sporazumi o integritetu osvajaju nagradu za izvrsnost za otvorenu upravu

Inicijativa <https://europa.eu/!YY79fU>, koju promiče Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku u suradnji s organizacijom Transparency International, osvojila je nagradu Europskog ombudsmana za dobro upravljanje 2019. U kategoriji „Izvrsnost u otvorenoj upravi“.

Nagrada je dodijeljena za „inovativnu uporabu partnerstva s nevladinim organizacijama, javnim vlastima i privatnim poduzećima, pomažući u jačanju povjerenja javnosti borbom protiv korupcije“. To je potvrda napora svih sudionika u 17 projekata i 11 različitih država članica.

GU REGIO pokrenuo je inicijativu 2015. odabirom projekata i organizacija civilnog društva nakon poziva na iskazivanje interesa. Sporazum o integritetu ugovor je između javnog naručitelja i gospodarskih subjekata koji se natječu za javne ugovore kojima potvrđuju da će se suzdržati od korupcije i provoditi transparentan postupak nabave. U cilju osiguravanja odgovornosti i legitimiteta sporazum uključuje poseban ugovor s organizacijom civilnog društva koja nadgleda ispunjavanje obveza svih strana.

Nagradom za dobro upravljanje nagrađuju se postupci javnih uprava EU-a koji imaju vidljiv i izravan pozitivan utjecaj na život građana. Ombudsman je nagradu uveo 2017. za promicanje izvrsnosti u javnim službama EU-a i razmjenu dobrih ideja i praksi.

PROJEKTI

ALTERNATIVNO FINANCIRANJE SOCIJALNIH PODUZEĆA U ITALIJI I ŠPANJOLSKOJ

**UKUPNO ULAGANJE
899 070 EUR**

**DOPRINOS EU-A
854 115 EUR**

Zahvaljujući financiranju iz EU-a partnerstvo talijanskih i španjolskih regija osmislilo je modele financiranja za poboljšanje njihova socijalnog gospodarstva.

Danas u Europi nedostaje sredstava za poduzetničke organizacije koje se bore s izazovima s kojima se suočava društvo, poput nezaposlenosti, uključivanja mladih, isključenosti i štete okolišu. Poznate kolektivno kao „socijalna poduzeća” predstavljaju samo 10% europskih poduzeća i 7% radnih mjesta u Europi.

Jedan od glavnih razloga tako niskog ulaganja je taj što banke tradicionalno ulažu u poduzeća na temelju njihovih bilanci i poslovnih modela, dok se ekološki i kulturni povrati često podcjenjuju. Jednostavno rečeno, veće tvrtke smatraju se sigurnijim ulaganjem.

Inovativnim financijskim instrumentima za potporu projektu socijalnog gospodarstva (IFISE) – partnerstvo dvije talijanske i dvije španjolske regije – razvijeni su novi načini financiranja kako bi pokazali kako dobrotvorne organizacije, zadruge i druga socijalna poduzeća mogu primati kapital. Kako bi definirao trenutačno najsuvremenije financijske instrumente, IFISE je analizirao 57 slučajeva diljem Europe.

Projekt je bio usredotočen na ulaganja s učinkom, kojima se vrednuju i financijski i socijalni povrati (opisan kao pristup „fokusiran na dobit”), i *crowdfunding* kojim se prikupljaju manji iznosi financiranja od većeg broja ljudi.

Za bolje razumijevanje koja vrsta financiranja najbolje odgovara regijama IFISE-a u sklopu projekta izrađene su studije izvedivosti za sve četiri regije. U Lombardiji studija je dala prioritet izvedivosti obveznica s društvenim učinkom, dok je

u Andaluziji, Pijemontu i Valenciji ispitana održivost osnivanja fondova za socijalni utjecaj. Pokazalo se da su oba modela kompatibilna s regionalnim operativnim financiranjem poput Europskog socijalnog fonda (ESF) i Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR).

Ulaganje u društvo

Rezultati IFISE-a sažeti su u priručniku koji se može preuzeti s web-mjesta projekta. Vodič je namijenjen upravljačkim tijelima, ali pomoći će svima koji žele primijeniti najsuvremenije instrumente financiranja u svrhu rješavanja socijalnih pitanja ili pitanja zaštite okoliša.

Uz potporu međunarodnih financijskih institucija i akademija, IFISE je u svojim partnerskim regijama također održao obuku o tehničkim i pravnim aspektima ulaganja s društvenim učinkom. Objavio je ove korisne savjete i smjernice kao i shemu obuke koju je moguće kopirati.

Dugoročno se nadamo da će se financijski modeli IFISE-a prenijeti i na druge europske regije. Prema koordinatorima projekta to će biti lakše ako bi se zakoni kojima se uređuju socijalna poduzeća u EU-u standardizirali. ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://www.finpiemonte.it/Ifise-project>

PROJEKTI

APLIKACIJA ZA IGRANJE DAJE NOVU DIMENZIJU TRAŽENJU POSLA

**UKUPNO ULAGANJE
500 000 EUR**

**DOPRINOS EU-A
350 000 EUR**

Projektom iz talijanske regije Lazio poslodavci i tražitelji posla povezani su na inovativnoj digitalnoj platformi. S pomoću mobilne aplikacije, poduzeće Employerland nudi prilagođene igre i kvizove koje ljudi igraju kako bi dobili posao. MSP-ovi i velika poduzeća iz cijele Italije prijavili su se na platformu kako bi privukle talentirane kandidate.

Employerland se koristi najnovijim digitalnim tehnologijama kako bi timovima za ljudske resurse omogućio novi način zapošljavanja osoblja. Nadilazi tradicionalne pristupe objavljivanja slobodnih radnih mjesta na internetu ili u novinama, a zatim čitanja životopisa. Aplikacija je posebno namijenjena mladima koji su u svakodnevnom životu naučeni na upotrebu digitalnih tehnologija.

Od njezina pokretanja 2014., oko 1000 visoko kvalificiranih ljudi osiguralo si je posao putem aplikacije Employerland koju je preuzelo više od 100 000 korisnika. Nadalje, više od 800 poduzeća registrirano je na platformi, uključujući vrhunske poslodavce poput Talijanskih državnih željeznica, tvrtki Oracle, Pirelli, Lamborghini, Luxottica, Bosch, Salini Impregilo, PwC i Nestlé.

Tim poduzeća Employerland također je održao više od 50 korporativnih događanja i niz dana zapošljavanja koji su privukli više od 15 000 mladih.

Osobe koje traže posao mogu preuzeti aplikaciju na svoj pametni telefon ili tablet. Tada registriraju svoj profil na platformi i počinju tražiti prilagođene igre i poslodavce. Korisnici sudjeluju u virtualnim izazovima, odgovarajući na pitanja o određenom poduzeću kako bi zaradili bodove i pokazali svoje vještine. Pobjedom u igri igrač dobiva pristup timu za upravljanje ljudskim resursima poduzeća i ima dobre šanse da si osigura posao.

Nadalje, ljudima koji postignu najbolje rezultate sudjelovanjem u nekim igrama, osiguran je poseban „Skillpass” koji vodi do razgovora tijekom događanja u kojima poduzeća sudjeluju.

Poslovanja se mogu koristiti platformom za poboljšanje svog profila na tržištu rada oglašavanjem radnih mjesta – izravno putem aplikacije ili putem događanja poslodavaca. Postupak poslodavcima omogućuje da zahtjeve za zapošljavanje prilagode igrom ili natjecanjem koje je prilagođeno njihovim specifičnim potrebama. Osim toga, putem aplikacije mogu provoditi kampanje za promociju robnih marki kako bi privukli talentirane ljude.

Pronalazak talentiranih ljudi

Prilagođeni pristup koji omogućuje Employerland pomaže poduzećima da smanje troškove zapošljavanja i učine postupke odabira učinkovitijim jer će talentirane kandidate testirati samo ako su motivirani za posao u dotičnom poslovanju. Na platformi također postoji prostor na kojem se poslodavci mogu koristiti testovima i kvizovima za suradnju s postojećim osobljem i njihovu obuku.

Employerland može tvrditi da je prva mobilna aplikacija koja će osigurati resurse za zapošljavanje na temelju uključivanja ljudi u društvene igre. Projekt je razvijen u obliku start-up poduzeća nakon dobivanja potpore iz Europskog fonda za regionalni razvoj, regije Lazio i privatnog poslovnog anđela. Dosadašnji uspjeh doveo je do otvaranja devet radnih mjesta u poduzeću Employerland. ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://www.employerland.it>

PROJEKTI

MUZEJI U SREDIŠNJOJ EUROPI PRIVLAČE VEĆI BROJ POSJETITELJA

**UKUPNO ULAGANJE
2 579 255 EUR**

**DOPRINOS EU-A
2 091 160 EUR**

Kulturna baština u Središnjoj Europi postala je dostupnijom zahvaljujući uključivim pristupima pristupačnosti i materijalima za učenje financiranim iz programa Interreg.

Uz toliko mnogo kulturnih atrakcija širom EU-a, ne nedostaje mjesta za učenje o bogatoj europskoj baštini i povijesti. Nažalost, ljudima s invaliditetom nije uvijek tako lako uživati u ovim muzejima i umjetničkim galerijama.

Osiguravanje dizala i pristupnih rampi za posjetitelje sa smanjenom pokretljivošću samo su dio rješenja. Mnoge druge vrste invaliditeta – kognitivni, osjetljivi i privremeni poremećaji – zahtijevaju bolje razumijevanje prepreka pristupačnosti.

Projektom COME-IN!, koji financira program Interreg Središnja Europa, pomaže se malim i srednje velikim muzejima u EU-u da svoja vrata otvore većem broju posjetitelja. Poboljšavanjem pristupa i kvalitete materijala za učenje, više je ljudi u mogućnosti doživjeti kulturnu baštinu i uživati u njoj.

U sklopu projekta razvijene su korisne smjernice i obuka za muzeje te je pokrenuta nova inovativna oznaka koja se dodjeljuje onim muzejima koji udovoljavaju poboljšanim standardima pristupačnosti.

Koalicija COME-IN! od 14 organizacija uključuje muzeje iz Austrije, Hrvatske, Njemačke, Italije, Poljske i Slovenije. Njezina mreža akademika, obrazovnih ustanova i kreatora politike htjela je uključiti osobe s invaliditetom kako bi bolje shvatili koje prepreke trenutačno ograničavaju njihovo uživanje u kulturnoj baštini. Slijedom toga, savjetovali su se s drugom osobom s invaliditetom i javnim institucijama prije uspostave pilot-shema projekta širom regija koje su u projektu sudjelovale.

Politika otvorenih vrata

Projektom COME-IN! razvijen je skup zajedničkih smjernica kojima se lokaliteti kulturne baštine mogu koristiti kako bi osigurali pristup svim posjetiteljima. Priručnik za obuku možete preuzeti s web-mjesta projekta COME-IN-a! kao pomoć upravnika muzeja u provedbi tih visokih standarda.

Koristeći se iskustvom koje su partneri stekli tijekom projekta, pokrenuta je oznaka COME-IN! koja se dodjeljuje onim muzejima koji su se pridržavali smjernica. Iako slične oznake postoje na lokalnoj i nacionalnoj razini, ovo je prvi put da će shema dodjele uzeti u obzir sve oblike invaliditeta. Oznaka će se promovirati na transnacionalnoj razini tako da se mogu prijaviti i muzeji u zemljama izvan Središnje Europe.

Iako je izvorno bila namijenjena muzejima, opseg oznake proširen je i obuhvaća prijave bilo koje kulturne znamenitosti ili događanja koji su pristupačnost stavili na vrh svojih prioriteta. ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://bit.ly/2LX7NOX>

PROGRAM

14. – 15. STUDENOGA

Bruxelles (BE)

Konferencija o PAMETNIM REGIJAMA 3.0: Transformacija kroz pametnu specijalizaciju

28. – 29. STUDENOGA

Milano (IT)

3. godišnji forum Europske strategije za alpsku regiju

30. – 31. SIJEČNJA 2020.

Porto (PT)

Forum gradova 2020.

PRAVNA OBAVIJEST

Europska komisija niti bilo koja osoba koja djeluje u ime Europske komisije nije odgovorna za uporabu sljedećih informacija.

Luksemburg: Ured za publikacije Europske unije, 2019.

PDF: 2315-0823 KN-LR-19-070-HR-N

© Europska unija, 2019.

Ponovna upotreba dopuštena je samo uz navođenje izvora.

Ponovna upotreba dokumenata Europske komisije uređena je Odlukom 2011/833/EU (SL L 330, 14.12.2011., str. 39.).

Za bilo kakvu upotrebu ili reprodukciju fotografija ili drugog materijala za koje EU nije nositelj autorskih prava, dopuštenje se mora tražiti izravno od nositelja autorskih prava.

Printed by Bietlot in Belgium

Ovaj časopis je tiskan na bugarskom, engleskom, francuskom, grčkom, njemačkom, poljskom, rumunjskom, španjolskom i talijanskom jeziku na recikliranom papiru. Dostupan je na 22 jezika na [web](http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/information/publications/panorama-magazine/)-mjestu: http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/information/publications/panorama-magazine/

Sadržaj izdanja finaliziran je u listopadu 2019.

FOTOGRAFIJE (STRANICE):

Naslovna stranica: © iStock/olgagorovenko

Stranica 3.: © Europska unija

Stranica 13.: © Energy Cells GR; Librarium;
© Connect Innovation; © Stockholms stad

Stranica 14.: © CobBauge; © Franziska Drasdo;
© Ecomare; © Capture; © Ecomare

Stranica 15.: © iStock/AlexRaths; © EUMINT; © Wise project;
© iStock/SeregaYu; © iStock/AliguisNJ

Stranica 16.: © Climate Alliance; © Citywalk;
© iStock/balticboy; © WTCB

Stranica 17.: © Orsi Academy; © iStock/Chinnapong; © CAWT;
© Oulu Sote Labs; © iStock/SDI productions

Stranica 20.: © iStock/lipobba

Stranica 22.: © iStock/Photographer CW

Stranica 24.: © Danski odbor za poticanje poslovanja

Stranica 27.: © iStock/Yuri_Arcurs; © iStock/jhorrocks

Stranica 28.: © iStock/JZR

Stranica 29.: © iStock/TomML

Stranica 30.: © iStock/Luis Fonseca

Stranica 31.: © CCDR Algarve

Stranica 32.: © iStock/badahos

Stranica 34.: © Francesca Fumagalli

Stranica 35.: © iStock/Solstock

Stranica 36.: © Orquestra Geração

Stranica 37.: © CC BY-SA 4.0/ Joseolgon (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.en>); © Inês Pinto da Costa

Stranica 40.: © Europska unija

Stranica 42.: © iStock/hepatus

Stranica 45.: © Europska unija

Stranica 46.: © Vlada Donje Saske, Njemačka

Stranica 47.: © iStock/lan Dyball

Stranica 48.: © iStock/busracavus

Stranica 49.: © iStock/xavieramau

Stranica 50.: © Luca Laureati

OSTANITE U KONTAKTU

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

[@EUinmyRegion](https://twitter.com/EUinmyRegion)

[EUinmyregion](https://www.facebook.com/EUinmyregion)

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

[EUinmyregion](https://www.youtube.com/EUinmyregion)

[euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)

ec.europa.eu/commission/2014-2019/hahn_en
[@JHahnEU](https://twitter.com/JHahnEU)

Ured za publikacije
Europske unije

Europska komisija
Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku
Komunikacija – Agnès Monfret
Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
E-pošta: regio-panorama@ec.europa.eu